

Taxa postalá
plátite in num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hír-
delések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utannyomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 10.

Ara 5 lej

Szerda, 1933 ápr. 5.

5693. EV
NISZAN 6.

XVI EVF.
79 SZAM.

Nem megy baksis nélkül?

A szenátus is letárgyalta a Skoda-ügyet. A kamarában azt mondták a miniszterek, hogy katonai szállításokat csak a hadügyminisztérium intéz. A civileket nem lehet felelősségre vonni.

A szenátusban azt mondták a tábornokok, hogy a hadsereget igaztalanul gyanúsították meg. Mindennek a civil politikuskok az okai.

Hol itt az igazság?
De mondták a szenátusban egyebet is. Rujinsky tábornok kijelentette, hogy nem szabad a külföldről municiót rendelni. Mert ahol rendelés, ott közvetítő és ahol közvetítő, ott baksis... Csak a belföldi löszgyártás segíthet.

Egy másik felszólaló szerint viszont a belföldi gyárak csak rossz anyagot szállítanak a hadseregnek. Meg aztán: ahol belföldi gyár, ott védvám, ahol védvám, ott indokolatlan, milliárdos nyereségek — és a baksis sincs kizárva.

Hol itt a kiút?

Thomas Mann

is indexre került Németországban. A Nobel-díjas, világhírű német író műveit kidöböljék az iskolai könyvtárakból, nehogy a náci-csemeték tökfiejt valahogyan megzavarja.

A szégyenbélyeget Thomas Mann homlokára akarják rásütni a náci-huligánok, de ez a szégyenbélyeg nem az ő homlokán, hanem a mai Németország urainak homlokán ég.

Ég lángolon, kiáltón, emberöltők távlatába elhatolón, figyelmeztetve és a riadó erejével, hogy erre a becsstelen bűnre nincs bocsánat, erre a szégyenre nincs fátyol és kiegyenlítő megértés.

Más forradalmakat is ismerünk a világ történelemből, sőt napjainkban is látunk elviharzni egynéhányat.

Láttunk kiváló írókat a börtönökben, nagy szellemi vezéreket száműzetésben, de ezek aktív részt vettek annak idején a politikai mozgalmakban és a megtorlás személyük, nem pedig műveik ellen irányult.

Láttuk az olasz fasiszta-forradalmat is, mely szintén üldözött politikai irányzatokat, szellemi vezéreket és egyes szellemi termékeket, de az író tabu maradt számára, különösképpen a nagy író.

Mussolini herceggé tette D'Annunziót, elismerte Marinettit és éles szatírája ellenére előkelően tolerálja Pittigrilli „destruktív” irányzatát.

A restaurált császári Franciaország bírósága pert indított Flaubert „Madame Bovary”-ja ellen, de a per felmentéssel végződött.

Thomas Mann a legművészibb regényeket írta a legutolsó évtizedekben Németországban, világhírt szerzett nemzetének, de soha aktív politikával nem foglalkozott.

Legfeljebb, mint igazi művész és kultúrember, irtózáttal nézte a hitlerista sötéredék előretörését.

Ezért kell most „bühnhódnia.” Holott ez a „bühnhódás” sokkal nagyobb dicsőséget jelent számára, mintsem képzelné.

Mert ma azok, akikre a hitlerista zsoldosok szégyenbélyeget, kiközösítési stigmát ütnek: a civilizált világ közvéleménye előtt emeltek fejét járhatnak, mint valaha.

Ma a német kultúrát azok és csakis azok reprezentálják, akiket a hitlerista Németország kiközösít magából.

Akiket befogad: azok egy egész kultúrának közvéleménye előtt mindörökké kompromittálják magukat, azokról nyilvánvalóvá lett, hogy a toll kalandorai, tehetségtelenjei és becsstelenjei.

Thomas Mann dicsősége a náci-kiközösítéssel nemhogy elhalványult volna, hanem új fényt, új ragyogást kapott.

Könyveit talán sokkal többen fogják olvasni, mint eddig olvasták s a német börtön falai között maradt német kultúr-emberek úgy fogják dédelgetni, mint az üldözött keresztények egykor a bibliát.

A japánok a Nagy Faltól délre is folytatják előngomulásukat

London, április 4. A japánok folytatják előngomulásukat a Nagy Faltól délre is. Azt hangoztatják, hogy a most megszállás alá kerülő területet mindaddig nem fogják kiüríteni, amíg kézzel fogható

bizonyosságot nem fognak szerezni afelől, hogy a Jehollal közvetlenül határos területeket nem fogják többé a kínaiak japánellenes tevékenység középpontjává tenni.

A bolgár kormány erélyes lépésekre határozta el magát a szélsőbal- és szélsőjobboldali pártok ellen

Szofia, április 4. A bolgár kormány erélyes lépésekre határozta el magát úgy a szélső bal, mint a szélső jobb oldallal. A hét folyamán indítványt terjesztenek a képviselőház elé, amely azt javasolja, hogy a kommunista képviselőket fosszák meg mandátumaiktól. Javasolják tovább-

bá, hogy a tisztviselők is elbocsáthatók legyenek, ha reájuk bizonyul, szélsőséges meggyőződésüknek gyakorlatba történő átvittele. A jobb oldali, melynek néhány terrorista hívét a hatóságok letartóztaták, szintén megrendszabályozás alá fog kerülni rövidesen.

Angol retorzió a szovjettel szemben: betiltják az orosz áruimportot

Április 9-én kezdik meg a letartóztatott angol mérnökök bűnperében a főtárgyalást Moszkvában

London, április 4. Az angol kormány az alsóház elé terjesztette az oroszországi áruimport tilalmára vonatkozó javaslatot.

Ezzel kapcsolatban hírek kerültek forgalomba arról, hogy Anglia a szovjettel való konfliktusa következtében nem várja be április közepét, a kereskedelmi szerződés lejáratának napját s már azt meg-

előzően az oroszországi áruimport teljes betiltására készül, amely még e hét folyamán következni fog. Ezt a híresztelést beavatott helyen a valószínűtlenség birodalmába sorozták be.

Egyidejű jelentés szerint Moszkvában április 9-én fogják megtartani a letartóztatott angol mérnökök perében a főtárgyalást.

Mert a szellemet, az igazi szellemet üldözni lehet ugyan, de ez az üldözés csak fokozza annak elragadó és meggyőző erejét.

A barbár üldözés fizikailag lehet erős, de az üldözött szellem egyenesen hatalmas és legyőzhetetlen.

Gazdasági fegyverek hatalma

A Szovjetországon belül letartóztatott angol mérnökök ügyében a londoni kormány retorziós lépésekre határozta el magát. Macdonald az alsóháztól felhatalmazást kért arra, hogy szabályozhasson egyes kereskedelmi szerződéseket. Tudjuk, hogy ez mit jelent. Az angolok meg akarják torolni azt az igazságtalanságot, amit a szovjet hatalmak követtek el, vagy készülnék elkövetni angol alattvalók ellen. Anglia nem akar kereskedelmileg sem összeköttetésben lenni olyan országgal, amely mereven elzárkózik olyan vizsgálat elől, amely teljes fényt deríthetne az angol mérnökök bűnére. Anglia tehát hadat üzen, bojkottháborút az Oroszországból Angliába irányuló áruk ellen. Nem engedi be az országba az orosz portékát mindaddig, amíg nem tisztázódik az ügy. Amíg az angol alattvalók nem kapnak elégtételt.

A hadviselésnek modern, új módszere ez. Ma a közlekedésügyi eszközök fejlettsége korában, ma amikor gazdaságilag egymásra vagyunk utalva, a retorzióknak

nemcsak fegyveres eszközei állanak a kormányok rendelkezésére. Az egyik ország nyomást tud gyakorolni a másikra, ugyanis, hogy új atmoszférát terem, olyan amelyik az érdekelt kormányt kinosan, sőt válságosan érintheti.

Anglia kimondta az orosz árura a bojkotot és erre már jött is válasz. Az, hogy Moszkvában az angol mérnökök elleni ügyek tárgyalását április 9-re tüzték ki. És már csökkentették a vádat is. A mérnökök elleni vád nem szabotázsról és az orosz termelési lehetőségek megkárosításáról szól, hanem csak arról, hogy az angol mérnökök orosz termelési titkokat árultak el a külföldnek. Ez már sokkal enyhébb vád az előbbinél: ezért legfeljebb három évi börtön jár. De bizonyos, hogy ennyit sem fognak kimérni rájuk. Mert Anglia odaállt polgártársai mellé és a gazdasági bojkottal megvédi alattvalóit.

A zsidóellenes bojkott sok rokonvontást mutat fel az angolok eljárásával. A különbség az, hogy mi zsidók nem élünk zárt területen, a magunk államiságában. Azonban a zsidóbojkott körüli konfliktusban ugyanolyan érzelmi erők vibrálnak: igazságtalanság történt! Az igazságtalanságot pedig ki kell küszöbölni, ezáltal a gazdasági retorzió eszközeivel. Az egyiket egy világbirodalom csinálja egy másik birodalom ellen, a másikat csinálják az emberi lelkiismeretükben megbántottak a terroristák ellen. Formában más, de lényegben azonos erők dolgoznak mind két bojkottban.

VILAG TÜKRE

Megindult a bomlás...

Berlin, április elején.

Ami előrelátható volt, az programszerűen be is fog következni. Braun, Schweigban már mutatkozik a maga teljes őszinteségében az a szakadás, amelynek be kell következnie a kormányblokkban. Pflazban és a birodalom többi részeiben is néhány héttel a „dicsőséges” választások után már nem leng egymás mellett a kampókereszt és a fekete-fehér-piros zászló. És ahol egymás mellett állanak, ott sem egyedül ez, mint egy rivalizálás szimbóluma.

Már az elején látható volt. Először, amikor egyesültek ezt a nevet adták a kormánynak: „A nemzeti koncentráció kabinetje.” Aztán belátták, hogy ez a cím a kormány összetétele miatt nem talál. Vakmerőbb címet adtak, amiben valami van a szédítésből is és elnevezték a „nemzeti forradalom kormányának.” Akiknek tisztánlátását nem zavarták meg az események, jól láthaták, hogy a nemzeti eszme nem lehet az a kapocs, amely az ilyen elemeket össze tudná tartani. Annymás más men. talításuak, annyira más szociális eredetűek, annyira más politikai célkitűz. sű emberek nem alkothatnak egy kormányt. Hitler és Hugenberg, Neurath és Schewerin Kozigik nem dolgozhatnak együtt huzamosabb ideig. A kabinetből egyelőre csak Gereke vált ki, de már érezhető a bomlás szaga. A fronton ugyan a nemzeti szocialista miniszterek állanak, számszerűen azonban több van a polgári pártokkal, csak hogy ezeket a második és harmadik vonalba szorította vissza a kampókeresztet lendület.

Ezek a német nemzeti és fekete-fehér-piros miniszterek kénytelenek ölbetett kezekkel nézni, hogy a nemzeti szociális roham mennyire elseprít azokat, akik nem tartoznak a kampókeresztesek táborába. Elseprít őket a legbefolyásosabb pozícióktól és helyükbe egészen silány hivatalnokai kvalitásokkal rendelkező embereket állít. Ölbetett kezekkel kell nézniük a zsidók elleni bojkottmozgalmat, amit más kormány, még a legreakciósabb sem tűrhet el. Mert jól tudják, hogy ez Németország romlásához vezet. De nem szólhatnak, mert ők is megköttöttjei Hitler véres terrorjának. Ölbetett kezekkel kell nézniük, hogy hatalmuk napról napra kikislik lábuk alól és szervezeteiket összeroppantja az az örület, ami még mindig nem tomlotta ki magát.

Nekik is megvannak a maguk fegyveres alakulataik. A nemzeti szociális listák mögött állnak az SA és SS csapatok. A német nemzetiek fegyveres alakulata viszont a Stahlhelm. Alig, hogy a köztársasági Eiserne Frontot, amelynek fekete-piros-arany volt a lo bogója, feloszlatták, azonnal megdagadtak a jobb oldali pártok hadseregei.

A német ember szereti az uniformist és nagyon hajlamos a fegyelmezettségre. A baloldali tömegember is — mi helyt nem volt módja rá, hogy ezeket a hajlamosságokat saját pártján belül kiélje —, szinte habozás nélkül sietett a másik táborba. Nem törődve a szociális listával, csak azért, hogy katonás dít játszasson, beállt a jobb oldali fegyveres alakulatok kereteibe. A kommunista nem sokat törődtek a jobboldalisággal, az ő életemük a radikális, mus és megbízható hírek vannak arról, hogy egyes városokban tömegesen mentek át a nemzeti szocialisták táborába. A kampókeresztesek már szelkeciót vetnek be a kommunisták ellen.

A helyzet tehát az, hogy sok kommunista és számos fiatalabb szociáldemokrata a Sturmabteilungokba iratkozott, míg az öregebb szociáldemokraták és a szakszervezeti emberek a német nemzetiek Stahlhelmjébe, amely alapjában véve régebbi frontarcosokból, szolidabb polgári elemekből és parasztok

gyermekéből rekrutálódik. Sokan természetesen bizonyos materiális előnyt is keresnek. De ettől eltekintve az SA és a Stahlhelm örörőlörára gyarapodott. Ha néhány héttel azelőtt arról beszéltek, hogy Hitler hadserege négyszázezer főből áll, akkor bizonyos hogy most már 50 százalékkal nagyobb és a Stahlhelm, amelynek tagzáma két évvel ezelőtt minimálisra csökkent, most megint fellendült.

A Stahlhelmet szemére vetik, hogy sokkal inkább, mint a kampókeresztesek, minden kiválasztás nélkül veszi fel tagjai közé a szociálista dezertőröket.

A német nemzetiek nem is tagadják ezt. Azzal érvelnek, hogy ők embersége sebb bánásmódban részesítik „katonáikat”, mint a kampókeresztesek, így tehát ezen a réven is propagandát csinálnak pártjuknak. Amely bizonyára rövidesen óriási méreteket fog ölteni, hogy esetleg felvehesse a harcot azokkal, akikkel most még egy kormányban vannak. A kampókeresztesek még mindig verik a mellüket és rámutatnak arra a 44 százalékra, amit a választás sokan nyertek a német nemzetiek 8 százalékával szemben.

A német nemzetiek viszont azzal argumentálnak, hogy az elmúlt néhány hét eseményei világosan mutatták meg a német népeknek, hogy a jövő választásán ki mellé álljanak. Álljanak azokhoz, akik az erőszak, a kegyetlenség és szociális hazugságok kurzusát honosították meg, vagy pedig álljanak azok mögé, akik a törvényesség, a rend és a szociális egyensúlyt hirdetik. Jönne csak még egy választás és kiderülne, hogy a német nép már is mennyire kihozta magát Hitlerből és abból a forradalomból, amelynek csak a jelszavai nemzetiek, de célkitűzése társadalomellenes, ennél fogva nemzetellenes is.

Azt mondják Hitlernek a kormányban levő ellenfelei, hogy abban az esetben, ha ma választást rendelnének el Németországban, az arány feltétlenül megváltozna. Lehet — mondják ők —, hogy a kampókeresztesre még mindig 44 százalék a szavazata a lakosságnak, de az 56 százalék feltétlenül jórésben a fekete-fehér-piros pártzsinre esne.

Egyelőre nem is érdeke Hugenbergékné a szakadás. Egyelőre azok a miniszterek, akik sem politikailag, sem társadalmilag nem barátoknak Hitlerrel, várakozó álláspontot foglalnak el. Bevárják, amíg a háborús elül, bevárják a józanoság uralmát és akkor amugy is az események logikája azt fogja parancsolni nekik, váljanak ki a kormányból. A német nép akkor meg fogja mutatni, mennyire restelli magát Hitler miatt.

p. h.

של פסח

Jutányos, de extra jóminőségű

saját főzésű husvétli cognac, seprű, szilva, uradalmi edeskes husvétli fajborok

Bognár és Szántó

Erd. Keresk. Rt. CLUJ, Reg. Ferd. 68—70. Telefon 332—72.

Szinkör Mozgó

Szerdán

Utoljára

2000

Maureen O'Sullivan, El Brendel

Csütörtöktől 3, 5, 7 és 9 kor:
Egy lány, akit nem lehet feledni.

(Jó jó kisasszony)

Operett világláger! A főszerepben:
Dolly Haas és Willi Forst.

Jön! SELECT Mozgóban Jön! „Pillangó kisasszony” Világláger!

A Nyilas-ügy egyik mellék-hajtása a kolozsvári törvényszék előtt

Cluj-Kolozsvár, április 4. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Érdekes bűnperben mondott ítéletet a törvényszék negyedik szekciójára. Az elmúlt év májusában detektívek jelentek meg Marton József asztalos lakásán. Popa Traian detektív házkutatást akart tartani, azonban Marton József feleségével együtt ellentállt a hatóság embereinek s követelte, hogy mutassanak fel ügyészre engedélyt a házkutatás megtartására. Popa Traian erre elküldte az egyik rendőrt, hogy hozza el az ügyészre engedélyt. Amíg a rendőr az ügyészre ment, addig Popa Traian maradt a lakásban, feltartóztatva mindenkit, aki a lakást elhagyni akarta. Várás közben zajra lett figyelmes a detektív s úgy tűnt neki, mintha valaki motoszkálna a belső szobában. Amikor erre Martonéktól felvilágosítást kért, Martoné kitérő feleletet adott. Így telt el vagy 15 perc, amikor a másik szoba ajtajában megjelent Nyilas György, huszonkétéves kolozsvári asztalossegéd, aki azt hitte, hogy a detektívek őt keresik ezért bujt el a másik szobában. Amikor a detektív tudta vele, hogy senkisémet hagyhatja el a lakást, revolvért rántott és a detektívre lőtt. A lövés nem talált, de Nyilasnak sikerült elmenekülnie.

nie és a bánffyuhnyadi erdőben szervezett rablóbandát. Később letartóztatták és most vizsgálati fogságban ül.

A törvényszék mai tárgyalásán kihallgatták Popa Traian detektívet, aki elmondta, hogy ő két detektív társával együtt Marton Istvánt kereste, aki ellen a kolozsvári sziguranca elfogatásról parancsot adott ki, mert részt vett a múlt évi május elsejei kommunista tüntetésen. Amikor Marton tudára adta, hogy fia nem tartózkodik otthon, házkutatást akart rendezni, amit Marton József megakadályozott. Marton ügyészre engedély felmutatását kérte s ezért elküldte a kíséretében levő detektívet. Amíg ő a detektívre vár, tármadta őt meg Nyilas György. Ugyancsak kihallgatta a törvényszék a rablás miatt letartóztatásban levő Nyilas Györgyöt, akit belismerő vallomást tett.

Ezután az ügyész tartotta meg vádbeszédét, melyben kérte Martoné elítélését, majd a közzétett beszéde után, a törvényszék kihirdette az ítéletet, amelyben rejtgetetés és hatóság elleni társaságban bűnösnek mondja Marton Józsefet és feleségét és 1—1 hónapi fogságra ítélték őket. Az ítélet ellen Marton József fellebbezett a táblához.

Palesztina tárt karokkal fogadja Németország elűzött zsidóit

A zsidó emigrációs szervezetek akciója a németországi menekültek letelepítése érdekében

Cluj-Kolozsvár, április 4. A németországi zsidóság sorsa egyre erősebben foglalkoztatja a világ zsidóságát. Az összes zsidó lakta országokban megindított bojkott-akciókkal párhuzamosan kemény lépések történnek a németországi zsidó menekültek felsegítése érdekében. Különösen Palesztinában, Amerikában és Franciaországban foglalkoznak igen intenzíven a németországi zsidók kivándorlási kérdésével.

A napokban tiltakozó nagygyűlés volt Tel-Avivban a németországi zsidóülözések ellen. A gyűlésen felszólt Dizen-goff főpolgármester és Uziel, a város főrabijja is. Mindketten hangsúlyozták, hogy

a palesztinai jisiv tárt karokkal fogadja országában a németországi zsidó menekülteket.

Az erre vonatkozó határozatot átnyújtották a palesztinai kormánynak.

A palesztinai jisiv a németországi zsidókért

A prágai „Selbstwehr” legutóbbi számában palesztinai jelentés alapján közli, hogy a zsidó jisiv minden erőfeszítést meg akar tenni abban az irányban, hogy aminek nagyobb számú német zsidó bevándorlását tegyék lehetővé Palesztinába és ott egzisztenciát teremtsenek számukra. A palesztinai zsidóság vezetői már is megtették a szükséges lépéseket az akció érdekében és remélik, hogy az eredményes is esz. A Jewish Agency ekzekutívje nagy mennyiségű certifikátot kért a kormánytól és tekintettel arra, hogy jelenleg munkáshiány uralkodik az országban és a közeljövőben újabb nagy vállalkozásokra lehet számítani, biztosra veszik, hogy a Jewish Agency igényét kedvezően fogja elintézni a kormány.

Az új certifikátok nagy részét ez alkalommal Németország fogja kapni, de ettől eltekintve is lépések történtek a németországi zsidók bevándorlásának és palesztinai letelepítésének elősegítésére.

A zsidó kivándorlási szervezetek nyilatkozata

Párizs, április 4. A Hias-Jep-Emigdirect (Hjcem) az egyesült zsidó kivándorlási szervezetek vezetősege kommunikált tett közzé, amelyben ama reményének ad kifejezést, hogy a német kormány el fogja ejteni kivételes politikáját, a német zsi-

dókai szemben és meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket, hogy a zsidó lakosság visszakapja a normális életlehetőségét politikai, gazdasági és vallási tekintetben. Remélhető, hogy ebben az esetben szükségtelen lesz a zsidók kivándorlása Németországból. Ettől eltekintve azonban a Hjcem szükségesnek látja megtenni minden intézkedést, hogy biztosítsa a Németországból kiűzött zsidók felvételét az összes többi országokba. Az európai országokban, különösen Franciaországban, de a tengerentúli államokban is megtették már a szükséges lépéseket, hogy kedvező fogadtatásban részesítsék a németországi zsidó menekülteket. A Hjcem állandó kapcsolatban van az összes országokban működő bizottságaival és mindenütt megtették az első lépéseket a központi utasítások végrehajtására.

Az amerikai zsidó vezérek tárgyalásai

Newyork, április 4. Dr. Stephen Wise newyorki főrabbi, az Amerikai Zsidó Kongresszus tiszteletbeli elnöke és Bernhard Deutsch, a kongresszus elnöke tárgyalásokat folytattak a napokban az amerikai szenátus külügyi bizottságának elnökével, Pittmann szenátorral. A tárgyalásokon részt vett Borah szenátor, a külügyi bizottság volt elnöke is. A németországi zsidók helyzete képezte a beszélgetés tárgyát. Bernhardt Deutsch a külügyminisztériummal is beható tárgyalásokat folytatott, míg Stephen Wise a bevándorlási bizottságban tartott nagy beszédet. Dickstein képviselő, a bevándorlási bizottság elnöke javaslatot terjesztett be, hogy engedélyezzék mindazon németországi zsidó menekültek bevándorlását, akiknek hozzátartozói vannak Amerikában. Ezzel szemben Stephen Wise ellentétes álláspontot képviselt. Kifejtette, hogy osztja ugyan Dickstein azon kívánságát, hogy biztosítsák a németországi zsidó menekültek befogadását, a németországi zsidókérdést azonban Németországban kell megoldani, a német kormány és a német nép útján. Bármilyen vendégszerető is Amerika, Anglia, Franciaország és Svájc,

Németország 600.000 zsidója a német nap alatt kell, hogy megtalál.

Select Mozgó

„Pillangó kisasszony”

Világszenzáció!

ja a maga helyét, politikai és állam polgári jogainak biztosítását.

Ugy vélem — mondotta —, hogy mint Németország barátainak sikerülni fog megértést ébresztenünk a német kormányban abban az irányban, hogy a mai körülmények között egy szabadság szerető kulturálm nem sülyedhet hirtelen vissza középkori metódusok közé.

A sasfiók

Edmond Rostand színművének reprice a kolozsvári Magyar Színházban.

Rostand irodalmi kvalitásairól, leginkább pedig a Sasfiók irodalmi értékéről és aktualitásáról fölöttébb időszerű len volna vitatkozni. A napoleoni legendákör fénye ma már elhalványult, de történelmi háttere, Európa kialakulását évszázadokra meghatározó eseményei még ma is izgatóak és lebilin-eselők.

Különösen napjainkban, amikor a kalandortermészetű és tehetséges korunkai hadnagya, a későbbi „republikánus császár” koncepciójának annyit nevéstéses kontárja akadt.

A Sasfiók csillogó retorikája, franciás páthosza, nyelvezetének még magyar fordításban is könnyed és színes szárnyalása azonban, úgy látszik, ma sem vesztette el varázsát. Legalább is erre vall az a letagadhatatlan tény, hogy a máskor üresen kongó Magyar Színház nézőterét tegnap este zsúfolásig töltötte meg a közönség. Valószínű ugyan, hogy ez a fölöttébb nagy érdeklődés nem annyira a mű vitatható irodalmi kvalitásainak, mint inkább a színészek és a rendezés pompás teljesítményeinek szolgált, amelyek ezuttal a legmesszebb menő várakozásokat is ki-elégítették.

Tegnap este bebizonyosodott, hogy a Magyar Színház kitünő színészanyaggal rendelkezik, mely egy megfelelő és koncepciózus irányítás, megfelelő színarabok mellett és főleg egy megfelelő rendező kezében európai viszonylatban is kvalitásos művészi munkát teljesíthetne.

A Sasfiók címszerepét Tasnády András játszotta, akinek már exteriőrje is alkalmas arra, hogy ezt a dekadens, nyaktörő és tragikusan letört történelmi figurát a valóság illúziójával ruházza fel. Eltekintve egyes mimikai hiányosságától, alakítása mindvégig korszerű, találó és hatásos volt.

Flambeaut Fekete Mihály alakította ösereji realizmussal, nemes humorral és olyan közvetlenséggel, amely egyedül ennek a nagy és kellően nem is méltányolt színésznek tulajdonsága. Forgács Sándor Metternichje elragadóan igaz fölényes és egyben mélyen emberi volt. Egy kulturált és fölényes intelligenciájú színész elmélyültségére vallott. Tóth Elek Ferenc császárja feledhetetlen élményt jelentett számunkra. Mennyi mélység és emberi nagyság sugárzott tegnap este is ebből a nagyszerű, páratlan színészből. Mária Luiza szerepét Poór Lili játszotta, a tőle megszokott finomsággal és asszonyi átérzéssel. Marmont tábornok szerepében Földényi excellált, pompás megjelenésével és férfias erejével. Egy fiatal színész: Kovács György organumának behízelgő melegségével, művészien tagolt beszéddel keltett megérdemelt feltűnést. Tehetős színjátékos, aki, ha megtalálja a fejlődés útját, még szép sikereket érhet el. Először láttuk a kolozsvári színpadon Koós Zsófit, aki Bonaparte herecgnő szerepében máris elfogadható nyújtott. Hangsúlyozása és beszédmodora azonban még sok korrigálásra szorul.

Az előadás nagy sikeréhez a kisebb szerepek kreatói is sokban hozzájárultak. Tompa Béla, Tompa László, Ihász Alajás Vass Piri, Bárdi Teréz, Kerekes Ilona, Réthelyi Ödön és a „névtelen” szereplők is a legteljesebb és megkülönböztetett elismerést érdemelték ki.

A közönség Tasnády Andrást, Fekete Mihályt, Tóth Eleket, Forgács Sándort nyiltszíni tapsokkal, sőt vastapsokkal ünnepelte.

A rendezés zavartalansága, a rendelkezésre álló szegényes eszközök ellenére is stílusos hatása Kádár Imre ambícióját, rátermettségét és odaadását dicséri.

(s. 1)

Hog
is
Körse

Bucuresti
ra folyosóly
uralkodik.
kálódott he
lik meg:

Egy opti
már felvet
nap és az o
zalmas. li
azért jött
delje a viss

Egy keve
kormány n
előkészíté
na Maniur
fujni a tal
végleg bet
ségvetés
vazzák a k
csufos pály

„Egy Mo
nagyon kel
máry elég
nem azonos
nak bünöz
paraszpárt
nak azok i
ők is... M
purifikáció
Amza tábo

Lám a vég
val szembe
nünket aka
hogy a pus
ben világo
tisztán áll
kor átadju
vonulunk.

Egy „Va
derült, hog
a kampány
fog derül
semmit ser
nuja már
belebeteg
a kormány
dött és m
utóbbi éve
megszavaz
zót is. A
dan áll a
napra erő

Két lupi
— Tudu
jelent, di
— Nem
tisztában
mily nyelv
ság.

Izgattot
és egy ibe

— Az e
gássá zsu
front ösz
párti.

A liberá
jon csak:
Nem tudu
piszkos üg
hogy a k
egymásra
A korm
meggyözn

— Nézz
rek el, h
miniszter
akkor Zel
nem a ka
na le, mi
hanem az
De nem e
jön, han
előbb el
járt meg
letartozta
tért, nem
néhány n
került vo
ról lévén
tatták vo
dolog lev

— És
— Így
lenzék a
a remény
máryt. F
huzta a

— Nézz
még nem
merhetet
lenzék is

A rend
Lázár II

Hogy látja a politikai helyzetet egy „Maniu-ista“, egy „Vaida-párti“ és az ellenzék

Körséta a t. Ház folyosóján. A Skoda-ügy a folyosón. Lazar Illés kitarat Zeletzky mellett. Weissmann és az öreg Cuza

Bucuresti-Bukarest, április 4. A kama-ra folyosóján napok óta izzó hangulat uralkodik. A Skoda-affér által kompli-kálódott helyzetet a következőképpen ítélik meg:

Egy optimista ellenzék: A kormány már felvette az utolsó kenetet. 4-5 nap és az ország megszabadul egy bor-zalmas lidérenymástól... Maniu is azért jött le Badacsonyból, hogy elrendelje a visszavonulást...

Egy kevésbé optimista ellenzék: A kormány megkezdte visszavonulásának előkészítését. Mi más keresnivalója volna Maniunak Bukarestben, mint meg-fújni a takarodót... A Skoda-botrány végleg betette nekik az ajtót. A költ-ségvetést megszavazták, most megsza-vazzák a konverziót és ezzel befejezték esofos pályafutásukat...

„Egy Maniu-ista“: Ez a Skoda-ügy nagyon kellemetlen a pártnak. A kor-mány elég ügyetlenül járt el... A párt nem azonosítja magát efélékkel. Ha van-nak bűnözők, ám lakoljanak. Ha nemzeti-parasztpártiak vannak közöttük, lakolja-nak azok is, ha generálisok is vannak,ők is... Meg kell kezdeni sürgősen a purifikációt. Likvidálni kell a kamarillát. Amza tábornokot bíróság elé kell hívni. Lám a végén kiderült, hogy a kamarillá-val szemben igaza volt Maniunak. Ber-nünket akartak lehetetlenné tenni, csak-hogy a puská visszafelé sült el. Az ügy-ben világosságnak kell derülnie és ha tisztán állunk a közvélemény előtt, ak-or átadjuk a kormányt és ellenzékbe vonulunk.

Egy „Vajda-ista“: A Skoda-ügyben ki-derült, hogy éppen azok a bűnözők, akik a kampányt elindították. Zeletzkyről ki-fog derülni, hogy adókihágáson kívül semmit sem követett el. A kémkedés gya-nuja már régen szerte foszlott. Lupu belebetegedett a vereségbe. A Skoda-ügy a kormány effektív győzelmével végz-dött és megerősítette pozíciókat. Az utóbbi évek legnehezebb költségvetését megszavaztuk, megszavazzuk a konver-ziót is. A párt és a kormány sziklaszilár-dan áll a helyén s a népszerűsége napról-napra erősödik.

Két lupista beszélget a büffében:
— Tudod, hogy Skoda görögül azt jelenti, disznóság?

— Nem beszélem a görögöt, de azzal tisztában voltam, hogy Skoda ma bár-milyen nyelven csak azt jelentheti: disznóság.

Izgatott beszélgetés egy kormánypárti és egy liberális között a folyosón:

— Az egész Skoda-ügy egy adókihá-gással zsugorodik össze s az ellenzéki front összeomlik, — mondja a kormány-párti.

A liberális gunyosan válaszolja: Vár-jon csak: végén csattan az ostar... Nem tudom, hogy bűnösök-e ebben a piszkos ügyben, az azonban bizonyos, hogy a kormány elvesztette a fejét és egymásra halmozta a baklövéseket.

A kormánypárti nem hagyja magát meggyőzni és élesen vág vissza:

— Nézze kérem, egyetlen dolgot ismer-ek el, ha Bratianu Jonek lett volna a miniszterelnök és nem Vaida Sándor, akkor Zeletzkyt nem 10 nap múlva és nem a katonai hatóságok tartóztatták vol-na le, mint ahogy a dolgok lejátszódtak, hanem azonnal börtönbe került volna. De nem azért, hogy büntetésbe részesül-jön, hanem azért, hogy a dolgot minél előbb el lehessen fojtani. Zeletzkyt mind-járt megnyugtatták volna a felől, hogy létartóztatása csak forma kedvéért törté-rt, nem kell tehát megijednie... és néhány napon belül valóban szabadlábra került volna. A vizsgálatot katonai ügyekről lévén szó, a legnagyobb titokban foly-tatták volna le... és hazafias okokból a dolog levéltárba kerül.

— És így?

— Így az történt, hogy az ügyet az el-lenzék a nyilvánosság elé hozta, abban a reményben, hogy megbuktatja a kor-mányt. Eredmény? — Hogy az ellenzék huzta a rövidebbet.

— Nézze, ne elölegezzon. Ez az ügy még nem zárult le. Legfeljebb azt ismerhetem el, hogy önkön kívül, az el-lenzék is elkövetett néhány baklövést.

A rendkívül szimpatikus főkvesztornak Lazar Illésnek egyik gyöngéje, hogy a

kisebbségi újságírók társaságában töltte el a büffében a nyugodtabb perceket. Különböző szakadatlanul le és felrohan a folyosókon, szavazni küldi a képviselőket, az üléstermet megtölti hatalmas baritonja, az elnök és a kormány tagjai között ő tartja fenn az állandó kontaktust: ha vi-har van, zúgó, lármázó ellenzék elé áll-va, esendítően emeli föl karjait, vagy rákiált a többségre, toleranciát kérve az ellenzékkel szemben, majd fölcsit az ur-nákhöz a szavazást ellenőrizni, rohan a bizottsági ülésre a napirend beosztása érdekében, vagy a telefonfülkébe, figyel-meztetni a miniszterelnököt, hogy meg-kívántatik jelenléte, vagy a szenátusba telefonál, hogy siettesse valamelyik tör-vény megszavazását... És nyugodtabb perceiben mint említettük a büffében a kisebbségi újságírókkal szeret eltársalog-ni.

Emlékeztet, hogy a Skoda-botrány kitérése alkalmával Lupu dr. azt a ki-jelentést tette, hogy a Skoda-cégnél tör-tént házkutatás éjszakáján Zeletzky Bru-no Lazar Illés képviselővel volt együtt a Maxim varietében.

Lazar lovagiasan vágta vissza:
— Igenis vele voltam, nincs mit tagad-nom. Büszke vagyok ennek az embernek

az ismeretségre és biztosítom önöket, hogy kevésük becsületessége ér fel ennek az embernek a becsületességével.

Az ellenzék annak idején gunyos meg-jegyzéseket fűzött Lazar Illés kitérésé-hez.

Együttal Lazar elégtételtől átfűtött naongan mondja:

— Napról-napra mind világosabbá vá-lik, hogy nekem volt igazam. Zeletzky ártatlan, ha csak egy adókihágási ügyet nem erőszakolnak rá. Most már Lupu is engedett a negyvennyolcból. Eddig négy milliórdos panamáról beszélt, most már csak 35 milliót emleget. — Higyjék el folytatja ez a szegény Zeletzky egy ellen-zéki kormánybuktató kampány áldozata. Az igazság azonban ki fog derülni a vé-gén. Ugy fáj a szívem érte, mintha test-vérem volna és a szegény asszonyt, akit rettenetesen megviselt ez a hajsz, most is naponta látogatom meg, mert engem nem ijesz meg egy hazug kampány.

— És ha — folytatja a főkvesztor — na mégis be akarnák erőszakkal juttatni a börtönbe akkor előállnak azzal, amit én tudok, mert biztosítottam önöket én na-gyon, nagyon sokat tudok. En két éve tar-tom fenn a legszorosabb baráti nekszt Zeletzkyvel, nem üzleti eredetű, hanem

Mutatkozik az új adótörvények hatása: megnövekedett az állami inkasszó

Bucuresti-Bukarest, április 4. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztérium-hoz most futottak be a jelentések az ál-lam március havi inkasszójáról. Ezek szerint az elmúlt hónapban a rendes költségvetés keretein belül 1 milliárd 342 millió 39 ezer 871 lej inkasszáltak az ország területén, míg a rendkívüli költségvetés számlájára 63 millió 354 ezer, 474 lej folyt be. Összesen tehát 1 milliárd 455 millió lejre rug az állam március havi inkasszója. Ez az összeg

389 millió lejjel több, mint amennyi az elmúlt év márciusában folyt be és 300 millió lejjel több a folyó év február inkasszójánál.

A pénzügyminisztériumban a márciusi kimutatásból meglepődéssel állapítot-ták meg, hogy az állami bevételek emel-kezőben vannak. Mindenesetre bizonyos az is, hogy a bevételek emelkedése nem is annyira a gazdasági helyzet javulá-sának, mint amennyire az adóprés ki-

Select Mozgó
„Pillangó kisasszony“
Világszenzáció!

személyi szimpátiából fakadó barátságot. Ismerem ezt az embert egészen a lelke-fenekéig. A legszebb karakterű emberek egyike. Egyelőre még hallgatók. De ha kényszeríteni fognak rá, hogy beszéljek, akkor azt sokan megkeserülnek.

Valaki a németországi eseményekről kezd beszélni és Lazar a máramarosi kép-viselő így szól: — Hitler saját maga alatt vágja el a fát. A zsidó néppel nem jó ki-kezdeni, ez az áldott jó és ragyogó tehet-séggel és képességekkel megáldott nép tűr egy ideig, de aztán amikor visszaüt, ütését senki sem heveri ki — ezt én non-dom Eliás Lajzer, mert nekem a szívem-hez nőttek a zsidók és én ismerem őket.

A folyosók csengői szavazásra szólít-ják a képviselőket. Az egyik sarokban Cuzával, az öreggel beszélget Duca, a li-berális párt vezére. Éppen előtűnik halad el Misu Weissmann, aki a napokban tért vissza Palesztinából. Ducát köszönti, de Cuza azt hiszi, hogy a köszönést hozzá intézték, mire így szól:

— En nem fogadok el zsidóktól köszö-nést.

— Weissmann nem marad adós a válasz-szal:

— Megnyugtatom, nem magát, Duca urat üdvözöltem.

Hátszegi Ernő

Praktikus javaslattal oldja meg Vaida Sándor a mezőgazdasági és városi tartozások kérdését

Öt éves moratóriumot kapnak a mezőgazdák és ezalatt tartozásaik 50-75 százalékának kifizetésére likvidálhatják azokat

Bucuresti-Bukarest, április 4. (Az Uj Kelet tud.) A vasárnapi és hétfői minisz-tertanácsokon az adósságok rendezésének kérdését vitatták meg a kormány tagjai. A Popovici-Mironescu- és Potârcea-javas-latok után előkerült egy Vajda-javaslat is, amelyet a miniszterelnök maga li-tott össze. Ez a javaslat úgy a mezőgaz-dasági, mint a városi adósságok kérdését rendezni akarja, mégpedig oly módon, hogy az ne kerüljön ellenkezésbe a leg-főbb semmitűszeknek a tartozások éri-telenségeről hozott határozatával. Az igen ötletes Vajda-javaslat, amelyet a fentebb jelzett két minisztertanács módo-sított, lényegében a moratórium eszmé-jén épül fel és a következő intézkedéseket tartalmazza:

Öt éves moratórium

1. szakasz. A mezőgazdasági adóssok számára, akik az Argetoianu-törvény rendelkezései alá esnek, öt éves morató-riumot nyújt a törvény. Ezen idő alatt az adóssok tartoznak adósságaik után évi

két százalékos kamatot fizetni, amely min-den év október 15-én esedékes. A törvény felhatalmazza a minisztertanácsot, hogy az első öt év letelte után a moratóriumot még öt évvel meghosszabbítsa, ha a gaz-dasági helyzet ezt szükségessé tenné.

2. szakasz. A mezőgazdasági adóssok nem fognak a fent említett moratórium-ban részesülni, ha a hitelezők az adóssok-tól a következő feltételek mellett követeli-lik a fizetést:

a) Hogy a husz holdig terjedő birto-kos-adóssok adósságuk felét öt éven belül, négy százalékos kamattal, minden év április és november 15-én esedékes részletekben fizessék vissza oly módon, hogy az évi részletek ne haladják tul az adós jövedelmének felét.

b) A husz holdon felüli birtokosok tar-tozásaiknak kétharmadát,

c) a száz holdon felüli birtokosok tar-tozásaik háromnegyed részét ugyancsak az a) pontnál jelzett feltételek mellett

fizessék vissza.

3. szakasz. Hathónapos moratóriumot biztosít a törvény azoknak a mezőgazda-sági adóssoknak, akik a fenti kategóriákba nem esnek bele, valamint azoknak a vá-rosi adóssoknak, akiknek ingatlanait a végrehajtások felfüggesztéséről szóló tör-vény védi. Ezeket nem lehet végrehajta-ni, ha felajánlják tartozásaiknak három éven belül való kifizetését a Banca Natio-nala visszszámítolási kamatlábánál két százalékkal nagyobb kamattal vagy ha vagyonknak négyötödét a hitelezők rendelkezésére bocsájtják.

Egy praktikus javaslat

A javaslat kétségtelenül praktikus alap gondolaton épül fel. Miután a tartozá-sok törvényes uton való redukálását al-kotmányellenesnek mondotta ki a leg-főbb semmitűszék, a Vajda-javaslat a hi-telezőkkel akarja önkéntesen felajánlata-ni az adósságok 25, 33 illetve 50 százalé-kának elengedését, a birtok nagysága szerint. A konverzió kívül eső adóssok, valamint a városi ingatlan tulajdonosok számára a három éves moratórium ugyan csak meggyezési lehetőségeket nyújt. A kormány tagjai nagyvonalúan egyet is értettek ezzel a javaslattal, amelynek végleges megszövegezésén most minisz-teri bizottság dolgozik. Több hitelező ese-tén a hitelezők kétharmad részének ha-tározatát kéri a Vajda-javaslat, amely leszögezi, hogy amennyiben az adós nem teljesíti vállalt kötelezettségeit, úgy azon-nal megszűnik vele szemben a törvény vé delme.

Magyar Színház

Szerda este 9-kor:

A s a s f i ó k

A rendkívül szimpatikus főkvesztornak Lazar Illésnek egyik gyöngéje, hogy a

Az új angol egyezménytervezet már csak mint lehetőséggel számol a békereviziókkal

Lázasan folynak a négyhatalmi egyezménytervezet ügyében a diplomáciai tárgyalások

A francia kormány emlékirata nem lesz a hatalmaknak adandó végleges válasz. Az olasz kormány változatlanul a Mussolini-terv alapján áll

Párizs, április 4. Folytatják a négyhatalmi egyezménytervezet ügyében a diplomáciai tárgyalásokat s közben a francia kormány szövegezi saját emlékiratát, amelyet a szerdai államtanács fognak jóváhagyni s azután eljuttatni a hatalmak kormányaihoz.

Ugy hírlik, hogy a francia kormány előterjesztendő emlékirata a négyhatalmi szerződés ügyében nem lesz a hatalmaknak adandó végleges válasznak tekintendő. A memorandum bizonyos kérdésekre felvilágosításokat is fog kérni, hogy szerdán az Elysée palotában Lebrun elnök jelenlétében államtanács lesz, amelyen véglegesen meg fogják állapítani az olasz és az angol négyhatalmi egyezménytervezet ügyében a hatalmaknak átnyújtandó francia memorandum szövegét. Egyidejűleg Titulescu látogatást tett lord Tyrell párizsi angol nagykövetnél s vele megbeszélést folytatott.

Genf, április 4. A lapok a négyhatalmi egyezményrel kapcsolatban londoni beavatott helyről szerzett értesülések alapján hangoztatják, hogy a hatalmak nem arra készülnek,

hogy a világra rákényszerítsék elgondolásukat és akaratukat.

A cél az, hogy a genfi munkát megkönyvnyítsék s hogy a leszerelési konferenciát kivessék a zsákutcából. Ha ez utóbbi nem sikerülne, a hatalmak már eleve védekezni kívánnak az erőszak fegyverének alkalmazásba vétele ellen. A hatalmak együttműködése mindenestre a Népszövetségen belül kívánatos.

A Petit Parisien értesülései szerint az olasz kormány változatlanul a Mussolini-terv alapján áll.

Kívánják a négyhatalmi szerv megalkotását s elutasító álláspontot helyezkednek azzal az elgondolással szemben, amely Lengyelország és a kisantant bevonásával hatos tanács-csúcs bízónak a négyhatalmi direktóriumot.

Mussolini környezetéből kiszivárgott hírek szerint a Duce reméli, hogy a francia emlékirat el fogja ismerni a franciák népszövetségi politikájához híven a négyhatalmi egyezmény megkötéséhez fűződő nagy érdekeket.

Az olasz miniszterelnök újlag hangoztatja

— Motoros vonat Szatmár—Nagybánya között. Szatmárról jelentik: Április elsejével motoros vonat indult a Szatmár—Nagybánya vonalon, miután az autóbuszok ugyszólván megszüntették itt a személyforgalmat. A próbaut kintőn sikerült. A motoros vonat indul Szatmárról Nagybányára: reggel 4.40 (é. 6.10), délután 12.25 (é. 13.56) és délután 4.00 (é. 5.33). A vonatok visszaindulnak Szatmárra Nagybányáról: reggel 7.00 (é. 8.43), délután 12.12 (é. 3.45) és délután 6.26 (é. 8.10). A motorosnak Nagybányáról közvetlen csatlakozása van Felsőbányára.

A „zsido“ Marx
Írta: Szabó Imre

A tartalomról: Rabbí Levy Marx családja — Marx Károly zsidó környezete — Marx és a Rothschildok — Bauer és Marx zsidóvitéja.

A finom papírosra nyomott példányok

ára 30 lel

As egyszerű kiadás ára:

15 lel

Megrendelhető bélyeg előzetes beküldése mellett is az Uj Kelet könyvostályában Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

goztatta azt a felfogását, hogy az egyezmény nem gyöngítene, hanem erősítene a genfi szervezeteket.

A genfi lapok párizsi értesülései szerint az angol négyhatalmi egyezménytervezet csak mint lehetőséggel számol a békereviziókkal.

Ez a lehetőség az egyezmény érvény-

Az angol Mont Everest-expedíció repülőgépei elszállottak a föld legmagasabb csúcsa felett

A repülőgépek leszállást végeztek a Himalaya-hegycsoport egyik magaslati pontján

LONDON, április 4. Az angol repülőgépes Mont Everest-expedíció gépei tíz és fél kilométeres magasságba emelkedtek, elszállottak a föld legmagasabb csúcsa felett, majd a Himalaya hegycsoport egyik leszállásra alkalmas magaslati pontján leszállást végeztek.

A légi expedíció fényképezési a tegnapi légi uton számos felvételt készített. A repülés a nagy magasságban teljesen programszerűen folyt le, de a résztvevők a légi ut alatt sokat szenvedtek a dermesztő hidegtől.

KÖZGAZDASÁG

A március 10-ig beadott importkéréseket meg kell ujtani

Bucuresti Bukarest, április 4. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium rendelete intézkedik az ipari gépek behozatalára vonatkozó engedélyekről. Az ipari gépek behozatalára közvetlenül a legfőbb kontingenciális bizottság ad

engedélyt. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium intézkedik, hogy a március 10-ig beadott importkéréseket meg kell ujtani.

Négymillióról százhetvenezer lejre szállították le egy aradi vállalat adóját a konverzió miatt

Arad, április 4. Az aradi piacot nem mindennapos adógy foglalkoztatja. Egy aradi nagy vállalat adóját az adó-kivetési bizottság leszállította. A vállalat a konverzió alapján kérte az adó-küls csökkentését.

Az aradi vállalat azzal érvelt az adó-kivetési bizottság előtt, hogy a konverzió miatt jövedelme oly mértékben csökkent, hogy az ezelőtt négy évvel fize-

tett adóját, 4 millió lejt fizetni nem tudja. 1932-ben a pénzügyigazgatóság már leszállította az adót 300 ezer lejre. Ezt is megfellebbezte. A fellebbezés áprilisban történt, amikor is a temesvári tábla áttette az ügyet az aradi pénzügyigazgatóság kivetési bizottságához, mely most 170 ezer lejben állapította meg a vállalat egyenes adóját.

Osztrák-cseh-román fakartell készül a magyar piacra

Körner csehszlovákiai fatermelő a kartell kezdeményezője

Cluj-Kolozsvár, április 4. A magyarországi fa kivitel kérdése egyik legégetőbb problémája nemcsak Romániának, hanem minden utódállamnak, mely Magyarországgal szomszédos. Ezeknek az országoknak kereskedelmi szerződéseit bizonyítja, hogy minden illetékes kereskedelmi fórumuk erre a kérdésre helyezi a fősúlyt. Természetes, hogy ennek folytán a legnagyobb konkurrenciát fejlődött ki a magyar piacért az érdekelt államok között. A pálmát Ausztria vitte el, amely kereskedelmi szerződését még akkor ujtotta meg, amikor Románia szerződése még csak lejárófélben volt.

Ausztriát Csehszlovákia is követte. Románia viszont a kompenzáció megszígori

Este lefekvés előtt

dörzsölje be alaposan arcát és kezét Nivea-Creme-mel. Ez erősíti bőrét, úgy hogy a házi és szakmabeli munka nyomai nem látszanak meg rajta.

NIVEA-CREME

eucerit-tartalmánál fogva melyen behatol a bőrébe; az éjszakai folyamán alapos hatást fejt ki, erősíti és ápolja a bőrszöveteket. — A Nivea-Creme nem pótolhatják sem a „luxus- és csoda-krémek”, sem „utánzatok”, mert nincsen egyetlen más krém, amely az eucerit-tartalmazza és ezen alapszik a Nivea-Creme bámulatos hatása.

BEIERSDORF & CO. S. A. R., BRASOV.

bentartásának ideje alatt felmerülhet s majd akkor az érvényben levő szerződések szellemében az összes érdekeltek meghallgatásával megvitathatják ezt a kérdést is. Egyidejű jelentés szerint Norman Davis amerikai leszerelési főmegbízott látogatást tett a londoni francia nagykövetségen s hosszasan tárgyalt Fleuriau nagykövettel.

melynek minősége erősebb mint a vámhatárt és kontingentálások. A magyar piacért vetélkedő csehszlovák és ausztriai kereskedelem már elhatározta, hogy kartellel oldják meg a magyarországi faki-vitelt.

Ebből a kartellből most már Románia sem maradhat ki.

Értesülésünk szerint az osztrák-csehszlovák-román fakartell már meg is kezdte az előkészítő tárgyalásokat. A kartell kezdeményezője Körner csehszlovákiai fatermelő, aki az osztrák érdekeltségeket már teljes mértékben megnyerte a kartell gondolatának.

Körner már megkezdte tárgyalásait az erdélyi nagy fatermelő cégekkel is.

Dr. A. Mibashan előadása a Bné Jisráélben

Ma reggel Kolozsvárra érkezett dr. A. Mibashan, a romániai cionista szervezet ügyvezető elnöke. Tel-Aviv volt alpolgármestere. Az állomáson a Bné Jisráél cionista diákkör vezetői fogadták Mibashan doktort, aki ma, szerda este 9 órai kezdettel nagyszabású előadást fog tartani „Hitlerizmus és cionizmus” címmel a Bné Jisráél Főter 22 szám alatti helyiségében a szokásos heti diénst keretei között. Dr. Mibashan a reggeli cionista mozgalom egyik legmarkánsabb vezetőjének, egyéniségének, kitűnő publicistájának és palesztinai viszonyok egyik legjobb ismerőjének. Különösen a román-palesztinai kereskedelmi kapcsolatok kiépítése terén szerzett elévülhetetlen érdemeket. Előadása iránt városunkban élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— Letartóztatott felfedező. Zürichből jelentik: A svájci hatóságok letartóztatták Otto Probst mérnököt csalás miatt. Probst néhány évvel ezelőtt találmányt mutatott be a szabadalmi hivatalnak, amely lehetővé tette volna, hogy egy óránként 450 kilométert uszó naszádbombázhasson olyan hadiflotta, mint amilyen fölött a háboruban rendelkeztek a németek. Ha ez a támadó fegyver akkor az angolok kezében van, fél nap alatt meg lehetett volna semmisíteni az egész német tengeri haderőt. A bejelentés után Probst mérnököt valóságoslag megrohanák a tőkések és a tőkés csoportok, úgy, hogy a rendkívül eladósodott emberből egyszerre dús gazdag férfi lett. Csak később derült ki, hogy Probst hamis okmányokkal operált. Hamisította a szabadalmi hivatali iratait és hamisított egy levelet, amelyet állítólag az angol admirális írt hozzá. A károsultak feljelentésére most letartóztatták a csaló mérnököt.

— Felmentették egy okirahamisítással vádolt katonát. A hadbírósg felmentette Chivrei Demeter kolozsvári fiatallembert, aki a 87-es tüzeleknél teljesít katonai szolgálatot. Chivrei Demetert azzal vádolták, hogy még 1922-ban Szatmáron különböző katonai irásokat hamisított, majd amikor a hamisítást felfedezték, a büntetés elől Magyarországra szökött. Egy év múlva azonban visszajött Romániába, ahol közben egyévi börtönrre ítélték. A mai tárgyaláson katonaként jelent meg, mert közbe besorozták. A védelem nevében dr. Mircea Georgescu kérte a vádlott felmentését, csak azért is, mert a vád elavult. A hadbírósg helyt adott a védő kérésének s felmentette Chivreit a vád s annak következményei alól.

Elsőranco cipőt

szolid árák mellett

ROTH cipésznél

Starada Memorandumul 9.

Vidéki megrendelésekhez méretnek elengedő egy használt cipő beküldése. Száját készítésű kész férfi cipők kaphatók!

Samsonovici hadügyminiszter és Valda miniszterelnök a szenátusban válaszolt a Skoda-interpellációkra

A Skoda-cég nem követett el hibát, legfeljebb rosszul választotta meg bukaresti képviselőjét.

Bucuresti Bukarest, április 3. A szenátus ülésén folytatták a Skoda-ügy vitáját.

Jorga interpellál előbb, ő sohasem hitt az alarmhírekben és nem is szabad ilyenek alapján elsietni fegyverrendeléseket. Csodálkozik, hogy

egyes tábornokok megvádolták Stejanescu Amzát, akit pedig a legfelsőbb katonai tanács a király elnökletével tisztázott.

A katonai szállításokat államnak az állammal kellene lebonyolítani, nem pedig magáncégekkel, így nem lett volna Zeletzky-ügy sem.

Filipescu Grigore a konzervatív párt nevében követeli a Zeletzky-ügy tisztázását és a bűnösök legszigorúbb meg büntetését.

Manoilescu is helyesnek tartaná, hogy az államok szállítsák egymásnak a fegyvereket, ne pedig magáncégek, mert ezzel elcsúsznak a kijárok és minden állam igyekeznék szövetségeseinek a legelőnyösebb feltételekkel jó felszerelést szállítani. Csehszlovákia kétségtelenül segített volna ebben bennünket.

Samsonovici hadügyminiszter válasza

Samsonovici tábornok hadügyminiszter válaszul az interpellációkra, megállapítja, nagy kárt okozott, hogy hamis híreket terjesztettek el. Kijelentheti, egyetlen fontosabb katonai dokumentum nem került idegen kezekbe.

Helytelen az az állítás is, hogy hadseregünk nem volna kellőképp felszerelve. A cél mindenestre fejleszteni hadiparunkat, hogy lehetőleg függetlenítsük magunkat a külföldtől. Ez pénzügyi érdek is. Elitéli a Sica Popescu tábornok elleni kampányt és hódolatát fejezi ki az elhunyt emléke iránt. Samsonovici beszédében elmondotta, hogy Sica Popescu az öngyilkossága előtti napon nála volt audiencián. Igyekezett megnyugtatni, de látta, hogy rendkívüli idegizgalom vett rajta erőt és sajnos, a tragédia bekövetkezett.

Valda miniszterelnök sajnálatát fejezte ki, hogy ebben az ügyben politikai szenvedélyek játszottak a főszerepet. Nem lehet semmit sem mondani a Skoda-cégről, amely mindenben teljesítette

szervezési kötelezettségeit, kifogástalan fegyvereket szállított a rendelésnek megfelelően. A Skoda-céggel nekünk semmi bajunk nincsen.

Legfeljebb azt a hibát követte el, hogy nem jól választotta meg itteni képviselőjét.

De erről nem tehet. Hamis patriotiz-

mus jelszavai érvényesültek ebben az ügyben. Elismerését fejezi ki Prezan marsall iránt, aki úgy beszélt, mint a román hadsereg egyik legmagasabb rangú tisztje csak beszélhet. (A szenátus meleg ovációt rendez Prezannak.) Fájdalommal emlékszik meg Sica Popescu tábornokról, aki 2 évig járta a kálváriát, míg idegei összeroppantak. Parlamenti vizsgálóbizottságot javasol, mely világosságot derítsen ennek az ügynek minden részletére.

A szenátus tagjai felállással áldoztak Sica Popescu emlékének, majd elfogadták a miniszterelnöki indítványt. A parlamenti vizsgálóbizottság holnap megalakul.

A kamara ülésén az új adóbejelentési törvény vitájához Hegedűs Nándor is felszólalt és beszédében élesen támadta a javaslatot.

A francia kormány memorandummal felel a Macdonald—Mussolini tervre

Párizs, április 3. A francia minisztertanács Daladier elnöke alatt ülést tartott, amelyen a költségvetés parlamenti tárgyalásai, valamint a világgazdasági konferencia előkészítésével foglalkoztak. A minisztertanács végén Paul Boncour külügyminiszter a négyhatalmi egyezmény ügyében folyó diplomáciai tárgyalások állásáról referált. A

kormány elhatározta, hogy memorandumban fog válaszolni az olasz és az angol tervezetekre. A válasz most van szövegezés alatt. A tervezet a szerdai minisztertanács fogja jóváhagyni.

Titulescu ma felkereste Lord Tyrell párizsi angol nagykövetet és vele hosszasan tárgyalt.

Titokzatos alapokból erőteljesen támogatják az ausztriai kampóskeresztes mozgalmat

Tirolban, Stájerországban és Bécsben fokozott tevékenységet fejtenek ki a nemzeti szocialisták

Bécs, április 4. Tirolban, Stájerország több pontján és Bécsben a németországi központi szélsőjobboldali propaganda-irodák fokozott tevékenységet fejtenek ki. A hatóságok gyanusnak tartják a nemzeti szocialista sajtóorgánumok gyors felburjánzását. A múlt héten is mintegy harminc új lap indult meg Ausztria területén, amelyeknek legtöbbjét az árusok ingyen kapják s ők husz garasért adják tovább. Vannak olyan komolyan látszó hírek is, hogy a határon át állandóan hadifelszerelések szivárognak be Ausztriába.

A lapok szerint attól kell tartani, hogy a jelenlegi helyzetet a tavaszi idegengyűlölet igen megsínyli, ami egyuttal ma-

gával fogja hozni a munkanélküliség további emelkedését is.

A közvélemény ideges. Kétségtelennek tartják, hogy már rövidesen döntő fázisába jut a harc a keresztényszocialisták és az egyre erősödő horogkeresztesek között.

Politikai körökben egyidejűleg azt is megállapították, hogy az új helyzetben elmult a lehetősége annak, hogy a szocialdemokraták passzívításukkal megkönynyítsék a szövetségi kormányt a jobb oldali szélsőségek letörésére irányuló akciójait. Egyébként az osztrák kormány a közelnapokban elsősorban munkaalkalmak teremtésének módjaival kíván foglalkozni.

A tengerbe zuhant az amerikai haditengerészeti Acroon nevű óriás léghajója

Párizs, április 4. Newyorki jelentés szerint az Acroon, amerikai haditengerészeti óriásléghajója tegnap próbautazásán nem messze New Jersey partvidékétől eddig ismeretlen okokból lezuhant s utaskabinjai a tengerfelszín alá merültek. A német Phoebus tartályhajó a szerencsétlenség színhelyének közelében tartózkodott s meg is mentette a legénység egy részét, 77 embert a tenger felett a látási viszonyok rendkívül kedvezőtlenek. Sűrű eső esik és állandóak az erős szélrohamok.

Az amerikai haditengerészet még nem közölte a nyilvánossággal, hogy az óriásléghajó összesen mekkora számú legénység teljesített szolgálatot.

Newyork, április 4. Újabb jelentés szerint az amerikai haditengerészet repülőgépeit kutatóra küldték ki a new jersey partvidékre az Acroon óriásléghajó katasztrófájának színhelyére. A gépek legtöbbje az orkászteri szélrohamok és a helyenként áthatlan köd miatt kénytelenek voltak visszatérni. Mindössze két gép pilótáinak sikerült átrepülniük azon pont felett, ahol a katasztrófa színhelyét jelezték, de a sűrű ködben ezek a pilóták sem tudták megállapítani, hogy a léghajótest elsüllyedt-e, vagy sem. Most hajók vannak utban a katasztrófa színhelye felé. Keves a re-

mény arra, hogy a léghajót meg lehet menteni. Az amerikai haditengerészet közlései szerint a katasztrófa pilanában a leghajón tizenkilenc tiszt és hetvennyolc főnyi legénység volt. A Phoebus német tartályhajó még nem futott be a kikötőbe és így nem lehet tudni pontosan, hogy hány menekültet vett fel fedélzetére.

Newyork, április 4. A parti őrhajók rádiógramban jelentették a Newyersei kikötő állomásokról, hogy

sajnos túlzottan optimisták voltak azok a hírek, amelyek az Acroon óriás léghajó katasztrófájával kapcsolatban csaknem nyolcvan ember megmentéséről szóltak.

Az őrhajók parancsnokainak közlése szerint a Phoebus német tartályhajó a személyzetnek mindössze négy tagját tudta kimenteni a viharos tengeren magasra csapkodó hullámok közül.

Amerikában lesújtó hatást keltett az Acroon óriás léghajó katasztrófája. Tengerészeti szakértők körében attól teszik függővé az esetleg még életben levő hajótörött megmentését, hogy a kiküldött segélyhajók az orkászteri szélviharban és ködben mennyi idő alatt tudják elérni a szélrohamokban messze sodródó léghajótestet.

Budapesti Nemzetközi Vásár

május 6-15.

Több mint ezer gyáros és iparos kiállító.

Tömegárúk. — Minőségi cikkek. Magyar mezőgazdasági exportárúk bemutatója.

Exportüzlet pengő ellenében

Nagyszabású divatfelvonulások. — Kozmetikai kiállítás. — Repülőgépkiallítás. — Bélyegkiállítás és bélyeg-társaság. — Telepítési és építkezési kiállítás. — Mintatánya. — Öntözés, fásítás. — Baromfi és apróállat kiállítás. — Borscsoport. — Kisipari galéria. — Házipari csoport.

Nagyszabású utazási, vízumi, szórakozási és gyógyászati kedvezmények a vásárigazolványok alapján május 20-ig.

Vásárigazolvány és felvilágosítás kapható:

Clujja: „Hermes” Biroul de Voiaj si Casa de Schimb Calea Regele Ferdinand 13. és Agencias de Wagons-Lits, Piata Unirii No. 18-nál.

Prágában akarják megtalálni Zeletzky chifre-kulcsát

Bucuresti Bukarest, Délelőtt a katonai és polgári hatóságok értekezletet tartottak a Skoda-ügyben. Hozzájárultak a Skoda-cég elterjesztéséhez, hogy Hotineanu katonai főügyész ma elutazzék Prágába, hogy ott fejtse meg Zeletzky titkos levelezésének kulcsát. Zeletzky kihallgatását, amit szombaton abbahagytak, ma folytatták.

Uica tábornok hadtestparancsnok ma jelentést tett magának a vizsgálat eddigi eredményeiről. Zeletzky egyéb kényét még mindig a hadbírósgyűlési irodájában van őrizet alatt.

Április 8-án adják ki a húsvéti vakációt

Bucuresti Bukarest, április 3. A közoktatásügyi miniszter ma körrendeletet intézett az összes iskolákhoz, hogy a húsvéti vakációt április 8-án kell kiadni

Select Mozgó

„Pillangó kisasszony”

Világszenzáció!

A zsidó katonák húsvéti szabadsága

Bucuresti Bukarest, április 4. A zsidó párt intervenciójára a vezérkar a zsidó katonáknak április 10-től 19-ig húsvéti szabadságot engedélyezett. A szabadság a rekrutákra is vonatkozik.

A főnök és pénztáros öngyilkosok lettek, a könyvelő megszökött

Bucuresti Bukarest, április 4. Patrulinus tözsedeügynőknél nagyszabású csalásokat fedeztek fel. A cég tulajdonosa emiatt megmérgezte magát és meghalt. Könyvelője Bulgáriába menekült és pénztárosa, Birner szombaton éjjel a konstancai gyorsvonat elé vetette magát és azonnal meghalt.

Zürichben találkozunk Elena hercegnő és Mihály vajda, Bukarestből jelentik: Mihály nagyvajda e hét végén Zürichbe utazik, ahol egy hónapot fog tölteni, anyja, Elena anyahercegnő társaságában.

HIDEGETS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Zsebiámpához és rádióhoz csak

DURA-elemet

használgon!

Függönyökkel és ágyterítőket

legszebben és legolcsóbban mos az

ERZSÉBET MOSÓDA

Cluj, Str. A. Vlaicu (v. Bánffy u.) 3.

Arnold Zweig Palesztina regénye

„De Vriendt kehrt heim“. Kipenheuer, Berlin

Hirtelenben nem tudja az ember, hogy hová skatulyázza el, milyen műfajnak minősítse ezt a könyvet. Kulcsregény? Ez is lehet. Hiszen a mai Palesztinának egész sor prominense, élő és szereplő egyénisége fordul elő benne. Könyvnyű rájuk ismerni. A regény névadó hőse pedig, De Vriendt maga — az igazi neve persze másképp hangzott — majdnem pontosan úgy élt és úgy is halt meg ahogyan Arnold Zweig elmeséli. Különös lélek volt, rejtélyes férfi, a legellentétebb hajlamok és szellemi irányzatok harcoltak benne. Jogtudós volt és költő, a modern hollandiai irodalomnak egyik nagysága. Agudista vezér, aki művészi tökéletességű, de nyilvánvalóan blasphemikus verseket írt. Orthodox zsidó, akinek nemi élete, amelyet pedig a zsidó vallás megszentelni parancsolt, erősen abnormális. De mindenképpen: súlyos egyéniség, őserőjű tehetség, kitűnő koponya. Élete és azonképpen a halála is, mely nyomokat szántott a jisiv krónikájában. A Zweig meglátásában éppen ezzel történelmi súlyú ez az élet és ez a halál. Mert a Zweig regényében összeviszva néhány nap választja el a De Vriendt meggyilkolását, amely igazában 1924-ben történt, az 1929 véres eseményeitől. Zweig ugyanis úgy állítja be az eseményeket, mintha az arabok nagy zsidó ellenes nekilendülését közvetlenül a De Vriendt halála váltotta volna ki, mintha a gyilkosság és a pogromok ok és okozat lennének.

Detektív regény? Ennek is lehet mondani. Középpontjában ugyanis a De Vriendt meggyilkolása és a gyilkosa utáni hajszát áll. Az angol titkos szolgálatnak, a secret servicének egyik tisztje játsza benne a Sherlock Holmes szerepét. A fontosabb feladatokat is elhanyagolva, fáradhatatlanul lóhol ez a kitűnő szimatu és egyébként erősen szimpatikus Mr. Irmin a gyilkos után. Nemesak a hivatalos kötelesség hajszolja, hanem egyéni érzelmek is fűtik. Innen a dühe. De Vriendt barátja volt Irminnek, sakkpartnere, akivel csendes pipázgatás és sok-sok feketekávé mellett nagyokosan és gyakran együttelmkedett a világról, a zsidókról és Palesztináról. Boszszut akar állani érte és tényleg nem nyugszik, míg rá nem teszi a kezét a gyilkos torkára. Az utolsó percben aztán mégis meggondolja a dolgot. Nem akarja a bírósági tárgyalás révén ismét aktuálissá tenni a gyilkosságot és annak politikai momentumait. Istenítéletre bizza inkább a gyilkos sorsát. A jam hamelech, a holtenger döntsön az élete feletti: Ha ki tud menekülni a halálós mérgeket rejtő hullámok öleléséből, úgy fusson Isten nevében. Ha meg elmerül, úgy legálább csendben, látatlanul érte utól a büntetés és nem lesz ez a már eadig is tömegtelen sok vért, kint, pusztulást kiváltott eset újabb pártévidásoknak, ösztetizéseknek kiindulási pontja. A chalu-legény, aki a revolveréhez kapott, amikor a fékevesztett hangu, ujságcekkéből megtudta, hogy De Vriendt szövetkezni akar az arabokkal, hogy hátba akarja támadni a jisivot, melynek felépítésén ezernyi társával verekedezve munkált, — a fiatal munkás lehiggadt, megemeresedett azóta. Ráeszmélt a vér az emberi élet szentségére és engesztelősül még az eddiginél is súlyosabb munkát parancsolt magára. Különben is jófejú, értékes ember. Hadd eljen hát, ha a jam hamelech nem öleli agyon. És a chalu életben marad.

Riportagenak is lehetne nevezni a Zweig regényét, a nagy, palesztinai országépítés félig költői, félig újságírói megrögzítésének, amely műfaj mostanság erősen divatos. Vagy talán ezuttal még messzebbre kanyarodott el Zweig a l'art pour l'art szópírásról? És voltaképpen publicisztikai művet írt az épülő zsidóország problémáiról, amelyek közül a nemi problémát sem felejtette ki?

Akárhogy is legyen, annyi szent, hogy okos, sokféle erőttől duzzadó, sokféle területen otthonos és gyakran imponáló költői magasságokba emelkedő írás a Zweig regénye. Háromszáz egynéhány oldalának elolvasása után sokkal többet tudunk a mai Palesztináról, mintha megannyi tudományos munkán rágódunk volna keresztül. Egyenesen otthonosak leszünk a Zweig révén ebben az ifjúreg országban.

A regény néhány helyén olyan erős a lokálkolorit, hogy bizonyos: Zweig buzamosabb ideig járta Palesztinát. De a kör-

nyezetnek megfelelően, amelyben mozgott, sokkal több hely jutott a regényben az intellektuális országépítő rajzának, az ő gondolatviláguk tükröztesének, mint a munkásréteg ismertetésének. Ez tagadhatatlanul egyik fogyatékosága a műnek, de megbocsátható hiba a sok erény szomszédságában. Néhány részlet

Palestine Oil Industry
"SHEMEN" Ltd.
SHEMEN Works-Hafia.

A közlegő PESSACH-ÜNNEPEKRE minden jó zsidó elátja magát PALESZTINAI

Shemen ételolajjal

Követelje fűszerkereskedőjétől, hogy Önnek okvetlen

כשר לפסח
Shemen ízóolajjal és szappannal szállítson
(Palesztina legismertebb rabbijának Hechscherjével ellátva.)

Megrendelések sorrendben lesznek teljesítve. Juttassa el tehát kellő időben megrendelését.

Főlerakat Nagyrománia részére:
„Ageco“ Bucuresi, Calea Victoriei 29.

SPORT

A Haggibbor új vezetősegenek névsora

Cluj-Kolozsvár, április 4. A Haggibbor új vezetősege, diszelnökének, elnök tanácsának, bizottságainak névsora anyagtorlódás miatt kimaradt tegnapi beszámolómból. A névsort az alábbiakban közöljük:

Diszelnökök: Biró Andor, Stotter Aladár, dr. Tischler Elemér és dr. Weiszbürg Chaim volt elnökök.
Tiszteletbeli alelnökök: Dr. Balázs Endre, Berger Árpád, Bergner Zoltán, Bernát Mór, Boschán Géza, Czódik Jenő, Fischer Kálmán, Gergely Dezső, Göttlieb József, Grün Mór, Guttfried Adolf, dr. Havas József, Horváth Dezső, Jámber Ferenc, dr. Kepplich Ákos, dr. Kremer Armin, Léb Ödön, Lichtmann Aladár, dr. Ligeti Sándor, Löb Béla, dr. Marton Ernő, Neumann Géza, Rados Mór, Ritók Lajos, Róza Mór, Salamon Izsó, Sipos Jenő, Szabó Jenő, dr. Vass Zoltán, dr. Weisz Jenő.

Elnöki tanács: Dr. Brunner Sándor, Czinczár Imre, dr. Dénes László, dr. Engelberg Izsó, Herczeg Tivadar, dr. Hirsch Elemér, Kaszner Ernő, dr. Kepes Imre, Noszin Mór, Prinz Miklós, Salamon Lajos, Sámson Mór, Schwartz Miksa.
Gazdasági bizottság: Elnök: Lichtmann Aladár.

Fegyelmi bizottság: Elnök: Dr. Fenichel József.
Sajtóreferensek: Barzilay István, Rados István.

Vigalmi bizottság: Elnökök: Sipos István és Kovács László.
Klub-ügyszek: Dr. Dénes László, dr. Fenichel József, dr. Hirsch Elemér, dr. Kepes Imre, dr. László László.

Klub-orvosok: Dr. Blau Zoltán, dr. Havas József, dr. Kepes István, dr. Király Jenő, dr. Lasz Gyula, dr. Leuchter Zoltán, dr. Löbl Adolf, dr. Löwy Jenő, dr. Ornstein Nándor, dr. Rimóczy Sándor, dr. Rosenberger Ernő, dr. Samu Dezső, dr. Szinetár László, dr. Traub Vilmos, dr. Weimberger Zsigmond.
Pályabizottság: Elnök: Radó Ernő.

Kreuger gyufakirály szerelmei. Ingeborg Eberth rendkívül közvetlenül megírt könyvei Ivar Kreugerről, amelyen keresztül bepillantunk a zseniális pénzembernek, vagy kalandornak felfokozott szerelmi életébe és zsvónvöröségeibe. A könyv kapható az Új Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

pedig elnagyolásként, vázlatként hat és ami a nagy nyelvész Zweignál különös: nyelvbéli pongyolásokkal is kirivik. Valahogy az a benyomásunk, hogy az író többet tudna és akart is elmondani, csak hogy valaki, talán a Palesztinaregényben üzetet szimatoló kiadó, sietette a megírását és nem hagyott időt a teljes megérésre.

De e néhány hibáért gazdagon kárpótol a regénynek megannyi szépsége, tömegtelen sok böles gondolata, megkapó ötlete, élesszemű megfigyelése és mély bepillantása a lelkekbe. A végső konkluzió, hogy ezt a regényt mindenkinek el kell olvasni, aki képet akar nyerni a palesztinai országépítésről. (g. s.)

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, április 4.

Bukarest. 20.5: Hegedűhangv. 21.15: Zongorahangv.

Budapest. 9.15: Gramofonhangv. 9.30: Hírek. 12.05: Kvintett. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: Diákféltóra. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Kós Károly történelmi előadása. 7: Olasz nyelvoktatás. 7.30: Énekhangv. 8: Németnyelvű előadás. 8.15: Szimf. 9.15: Pontos időjelzés, időjárás. 10.2: Gordonkaest. Utána cigányzene.

Bécs. 19.40: Népies zene.
Berlin. 19.35: Wagner: Rienzi című operája.

Breslau. 21: Bozart hangv.
Langenberg. 20: Zenekari és énekhangverseny, Bach, Beethoven, Schumann, Schubert, Brahmd művei.

Stuttgart. 17: Énekhangv.
Varsó. 20.15: Zenekari hangv.
Milano. 20.03: Tánzene.
Prága. 20.25: Cseh szonátok.

Csütörtök, április 5.

Bukarest. 19.30: Opera.

Budapest. 9.15: Katonazene. 9.30: Hírek. 12.05: Ének, zongorakísérettel. Wagner, Strauss, Hubay, Beethoven, Mendelssohn, Verdi, Puccini, Dohnányi művei. 12.25: Hírek. 4: Gramofonlemez. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Földművelésügyi miniszter előadása. 5.30: „Törpék és óriások az állatvilágban“ címmel előadás. 6: Szalonzenekari hangverseny. 7: Berde Mária elbeszélése. 7.30: Énekhangverseny. 8: Áprily Lajos előadása. 8.30: Zenekari hangverseny. 10: Pontos időjelzés, időjárás. 11.15: Jazz.

Bécs. 21: Zenekari hangv. Wagner: Tannhauser, Bolygó hollandi, Trisztan és Isolda, Walkür és Nürnbergi mesterdalnok c. operákból.

Berlin. 19.45: Strauss János műveiből.
Breslau. 19.30: Könnyűzene.
Frankfurt. 20: Strauss János-est.
Heilsberg. 18.50: Dalok.

Langerberg. 20: Zenekari hangv.
Lipce. 21.20: Szólisták hangv.
Stuttgart. 22.40: Brahms műveiből.
Varsó. 20: Zenekari hangv.
Milano. 21: Thomas: Mignon c. operája.
Róma. 20.45: Szimf. hangv.
Prága. 19.25: Orosz dalok.
Pozsony. 19.25: Hegedűhangv.
Brün. 19.25: Fuvózene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jelítség levétel csak új továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Csipkebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelengyék készítése Wesselenyi M. ucca 3. Weissmann R. —

Szép, világos nagy uccai helyiség üzlet vagy iroda részére olcsón, azonnal kiadó. Str. Avram Jancu 18.

National-kassza olcsón eladó. Szentegyház u. 7.

Használt kerékpárt megvételre keresek. Cím: C. Motilor 94.

Kiadó 1700 lejért 2 szoba konyha, előszoba, fürdő, Zápolya ucca 9.

Szegéd cipőszakmából, aki mindhárom hazai nyelvet tökéletesen bírja, jó kirakatrendező, ügyes eladó, azonnali be-
télésre kerestetik. Csakis elsőrangú erők küldjék fényképes ajánlatukat fizetési igénytel J. Kovács cipőraktár, Sibiu.

Calea Reg. Ferdinand 82, raktár, garázs, emeleten, 3 szobás komfortos modern lakás kiadó. Értekezni Lébéknél az udvaron vagy ügyvédirodában, str. Vlahuta 3, földszint 4.

Kelengyék készítése, függöny és ágyterítő összeállítás, csipkebevarrás, párnák montirozása, előrajzolás a legújabb minták szerint legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalonjában Str. Baritiu 16.

Villanyálarccal

való arcpakolásos modern arckezelések. Helyi fogyasztás vaskézzel.

Lanczet Cosmetika

Str. Jorga (Jókai ucca) 3.

Ezt a film

„Az
Az Élet f
nusz. 16
adud

— Lezui
repülőgépe
schweigi D
hansa D. 5
motorrobb
gott s elég
távírótiszt
tek. A gép

— Csak
kások álta
lentik: A
tervezett á
ges. Több
munkások.

— Buka
cia követ
d'Ormesson
ség vezet
esos követ
Az új köv

„Tal

irodáját é
Unirü 23
üzle

— „Aur
alakult K
sportoló i
akeiót nek
jelszó viss
lül már m
Az új spo
gek sport
nevelését
ideig min
tottak ma
ifjuságnak
szí. Bár a
tetve, azon
tivan műl
rékpár, pi
a többi spo
sület veze
pont figye
fektette le
lehet az i
tet nélkül
nemre. Az
mezőben
külö közg
ta meg. A
Alexandru
multban
szereteten
II. alelnö
József, je
zón: Janov
ton, ellen
ka Szako
jor Ilonka
kovitz Zo
ping-pong

Sava

fűszer és
ezár Imr

— Fe
nyát a s
tik: A la
rint Pra
latta a s
tette Szi
nácásadó
latott pa
tározását
szedelem

HIREK

Ma szerdán

Ezt a filmet szégyen, de muzáj megnézni

„Az élet dala“

Az Élet fogantatásának fenséges himnusza. 16 éven alóliaknak jegyet nem adunk ki. Royal-Mozgóban.

— Lezuhant a német Lufthansa egyik repülőgépe. Berlinből jelentik: A braunschweigi Dettom közelében a német Lufthansa D. 535 jelzésű repülőgépe lezuhant, motorrobbanás következtében tüzet fogott s elégett. Pilótája életét vesztette, táviratisztje és mechanikusa megsebesültek. A gépen fizető utas nem volt.

— Csak részleges a francia bányamunkások általános sztrájkja. Párizsból jelentik: A bányamunkások három napra tervezett általános sztrájkja csak részleges. Több bányakerületben dolgoztak a munkások.

— Bukarestbe kerül a müncheni francia követ. Berlinből jelentik: Lefevre d'Ormesson, a müncheni francia követség vezetésével megbízott követségi tanácsos követi minőségben Bukarestbe kerül. Az új követ elutazott a bajor fővárosból.

A „Takarékosság“ R.T.

irodáját és sorsjegystályaát a Piata Unirii 23. szám alatti, volt Fenyő-féle üzlethelyiségbe helyezte át.

— „Aurora“ névvel új sport egyesület alakult Kolozsváron. Több turistát, több sportoló ifjút! Ezzel a jelszóval indított akciót néhány ismert sportember és a jelszó visszhangra talált. Rövid időn belül már megalakult az új sport egyesület. Az új sport egyesület azon széles tömegek sport életbe való bekapcsolását és nevelését akarja lehetővé tenni, akik ezideig minden sportlehetőségtől távol tartották magukat. Tömegsport kell a mai ifjuságnak, ami erőssé és gerincesé teszi. Bár a főszó a turisztikára van fektetve, azonban az egyesület keretében aktívan működő szakosztályok (torna, kerékpár, ping-pong, stb.) lehetőséget adnak a többi sportágak kedvelőinek is. Az egyesület vezetősége az általános sport szempont figyelembe vételével az alapot úgy fektette le, hogy az egyesületnek tagja lehet az ifjuságnak minden rétege tekintet nélkül a nemzetiségre, vallásra és nemre. Az egyesület jelvénye világos kék mezőben felkelő nap. Az egyesület alakuló közgyűlését csütörtökön este tartotta meg. Az egyesület elnöke dr. Simon Alexandru választották meg, aki már a múltban is számos tanujelét adta sport-szeretetének. I. alelnök: Szabó Sándor. II. alelnök: Duma Vasile, titkár: Etédi József, jegyző: Pfeffermann Rózi, aljegyző: Janovitz Ilus, pénztáros: Balázs Márton, ellenőrök: Cioban Ilie és Major Ilonka. Szakosztály vezetők: turisztika: Major Ilonka és Major Gyula, torna: Herskovitz Zoltán, kerékpár: Szabó Sándor, ping-pong: Albon Alexandru.

של פסח סאנוויל

fűszer és italárú a legolcsóbban Czin. ezár Imrénél Cluj, Str. Cipariu 24. (Hel. tai ucca).

— Felfüggesztette Sziám alkotmányát a sziámi király. Londonból jelentik: A lapokhoz érkezett táviratok szerint Prajadhipokh sziámi király feloszlatta a sziámi törvényhozást, felfüggesztette Sziám alkotmányát s színtagú tanácsadó testületet nevezett ki a feloszlott parlament helyébe. A király elhárította a fenyegető kommunista vezetésű szedelemmel magyarázzák.

— Németország exportja a dunai államokba egy év alatt egyötödére csökkent. Berlinből jelentik: Németország exportja az északi és a dunai államokba egy év alatt egyötödére csökkent. Most egy éve a havi kiviteli felesleg értéke 100 millió márkát tett ki, most alig haladja meg a husz millió márkát. Ezt a gazdasági elzárkózással kell magyarázni. Amióta Németország fokozott mértékben visszaszorítani igyekszik az agrárállamok terményelhelyezési lehetőségeit, ezek az államok nem igen vesznek fel németországi iparcikket.

Gyors és biztos az enyhe Koprof haszajító hatása.

— Bécsbe érkezett Walter Edge volt párizsi amerikai nagykövet. Bécsből jelentik: Walter Edge volt párizsi amerikai nagykövet Budapest felől jövet az osztrák fővárosba érkezett.

— Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadtság, levertség, félelemérzések eseteinél a természetes „Ferenc József“ keserűvíz kitűnő háziszor, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét.

Új iparművészeti tanfolyam nyílik meg Tordán, mely az iparművészet legújabb ágát: a kesztyűkészítést is felöleli. A tanfolyamon tanulni lehet a legmodernebb férfi és női kesztyű készítését, másik csoportban modern lámpaernyők, lakásberendezési és díszítési tárgyak: párnák, terítők készítését, selyemfestést, stb. modern pesti és bécsi metódus szerint. A kurzust hölgyeknek is alkalmas esti órákban tartjuk. Jelentkezni lehet: József Sándornál Turda, Axente Sever 25.

— Megfulladt egy szekérrel való homok alatt. A kolozsmegyei Coasta községben tragikus szerencsétlenség történt. Cristorean Ioan parasztember egy szekérről homokot szállított be a falu határából. Az uton a szekér az árokba fordult és a homok maga alá temette Cristorean Ioan is. Cristorean a homokban megfulladt. A kolozsvári ügyészség, miután a véletlen baleset ténye kétségbevonhatatlan, megadta a temetkezési engedélyt.

— A Haggibbor vacsora elmarad. A Haggibbor vezetősége ezúton hozza a érdekelt tudomására, hogy a csütörtökre tervezett társas vacsora az országos vívőverseny előkészítése miatt elmarad és csak a husvéti ünnepek után lesz megtartva.

Régi petróleumlámpáját olcsón átalakítjuk ALADDIN lámpára. 125 gyertyaerőjű i. zófényvel automatikusan, zaj, szag és korom nélkül ég.

„ALADDIN“

Bucuresti, Cluj, Timisoara,
Str. Regală 11. Str. Neuculcea 2. Str. I.C. Bratianu 8.

— Megegyezőssel véget ért a Citroen-művek munkásainak sztrájkja. Párizsból jelentik: A Citroen-művek újra megkezdtek a munkát, mert a munkásság gal a bérkérdésben sikerült megegyezősést létrehozni.

— Jokohamába érkezett a Jeanne d'Arc francia iskolahajó. Párizsból jelentik: A Jeanne d'Arc francia iskolahajó világgörülj útján Jokohamába érkezett. A japán tengerészeti hatóságok ünnepélyes fogadtatásban részesítették a parancsnokot és a személyzetet.

— Palermóban megnyílt a harmadik nemzetközi büntetőjogi kongresszus. Rómából jelentik: Palermóban megnyílt a 3.ik nemzetközi büntetőjogi kongresszus, amelyen husz nemzet képviselői vesznek részt.

— Leégett egy francia gyár. Párizsból jelentik: Angoulemeben gyárepület tűzveszben megsemmisült. A kár meghaladja a négy millió frankot. Öt tüzoltót füstmérgezéssel és égési sebekkel kórházba kellett szállítani.

Theodore Dreiser: Amerikai tragédia. A szerelem és pénzszóvár amerikai ifjuság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háború utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg: a szörnyű lelki harcot, amelyet a testet-lelket megalázó szegénység és a gondatlanság jelentő gazdagság nap-nap után való összehasonlítása jelent. A három kötet ára fi. nom papíron nyomva fűzve 234 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg előzetes beklüldése mellett vagy utánvétellel.

Megkezdődik az új sorsjáték!

Aki azoknak a milliomosoknak a szerencsésjére vágyik, akiket a Román Állami Osztályosorsjáték tett gazdaggá, vásároljon sürgősen egy sorsjegyet a III. osztályosorsjáték I.-ső osztályához.

80.000 sorsjegy — 40.000 nyeresemény

240 millió lej

kerül szétosztásra a játékosok között ebben az új sorsjátékban

Legszerencsésebbek mégis csak a

BANCA ILIESCU S. A. Cluj, erdélyi-részi főclárusító

sorsjegyei maradnak, melyet igazol az, hogy az előző osztályon

10,239.000 lei nyereseményt prompt kifizetett

Vegyen, vagy rendeljen azonnal nyerő sorsjegyet

Egész Románia tudja,

hogy már sok milliót fizettünk ki szerencsés ügyfeleinknek. A legutóbbi huzáson nálunk nyerték az

1.000.000 — Lei főnyereseménytis

A szerencse útja mindenkinek nyitva áll, de csak az nyerhet, akinek sorsjegye van.

Vásárolja meg Ön is sorsjegyet nálunk, hogy résztvehessen a május 4. és 5. ki huzáson.

Erdély legnagyobb osztályosorsjáték üzlete

Kereskedelmi Hitelintézet R. T.

Cluj—Kolozsvár, Piata Unirii 20. A román állami osztályosorsjáték főclárusítója.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Hitler megretirált: nem folytatják hivatalosan a németországi zsidó bojkottot

Numerusz klauzusz vezetnek be Németországban a zsidó jegyzők ellen. Lemondott a frankfurti egyetem rektora. Letartóztatták Essert, a centrupárt képviselőházi alelnökét

Berlin, április 4. Valószínűnek látszik, hogy a németországi zsidóellenes bojkott mozgalomnak nem lesz folytatása. Eredeti terv szerint szerdán délelőtt tíz óra körül kellene újra megkezdődnie a bojkottnak, de mivel eddigi jelentések szerint a németellenes külföldi bojkott is alábbhagyott, nem fogják megismételni a bojkottot.

Egyidejű jelentés szerint Angliában a németellenes bojkottmozgalom láthatólag veszít élességéből. Ennek ellenére azonban Kerrl, a porosz tartománygyűlés elnöke, porosz igazságügyminiszteri minőségében rendelkezést készít elő, amely a jegyzői karban bevezeti a numerusz klauzusz. A rendelet végrehajtásáig a zsidó jegyzők működésére nem kívánnak reflektálni.

Berlin, április 4. Kölnben a kézműipari kamaránál visszaéléseket fedeztek fel. A megejtett vizsgálattal kapcsolatban letartóztatásba került többek között Esser, a birodalmi gyűlés elnöke is.

Essert később szabadlábra helyezték, de folytatják az eljárás ellen. A centrupárt Esser letartóztatását politikai hajszának minősíti és hangoztatja, hogy a birodalmi gyűlési alelnöknek semmi része nincs a visszaélésekben. Egyidejűleg, Augsburgban Hans Rostot, egyik katolikus napilap szerkesztőjét letartóztatták.

Gerloff dr. a majnafrankfurti egyetem rektora diákintézetek miatt lemondott állásáról. A rendőrség a rektort őrizetbe vette, hogy megkíméltessék hallgatói inzultusaitól.

Párizs, április 4. Verdier bíróos levelet intézett a franciaországi nagyrabihoz, melyben elítélően nyilatkozik a németországi zsidóüldözésről. Egyidejűleg a strassburgi kommunista Neue Welt című lap azt írja, hogy Karl Osszietzki író spandaui fogságában megölték. A hírrel kapcsolatban rámutatnak arra, hogy az író a külföldi újságírók is látják néhány nappal ezelőtt letartóztatási helyén s ez alkalomból közölték lapjaikkal, hogy Osszietzkit egészségesen találták. A napokban újra alkalmat fognak adni a sajtó munkatársainak arra, hogy az író újra meglátogathassák.

Berlin, április 4. Hitler betegségéről balesetéről hírek terjedtek el. Ezeket a híreket a leghatározottabban megcáfolják a kancellárnak semmi baja nincsen.

Jéna, április 4. A thüringiai kormány április elsejével életbeléptette a zsidó hitközségek elleni vágatási tilalmat. A vágatási tilalom több németországi városban van már érvényben és a zsidó hitközségek minden eddigi intervenciója eredménytelennek bizonyult. Legújabbban Ausztriába is sikerült átvinniük a nácioknak a vágatási tilalmat. A salzburgi tartományi gyűlés a nemzeti szociálisták javaslatára Salzburg szövetségi állam egész területére betiltotta a keresztény szociálisták és szociáldemokraták is a javaslat mellett szavaztak, dacára annak, hogy a legutóbbi ülésen még a tilalom ellen foglaltak állást.

Bécs, április 4. Az ausztriai nemzeti szociálisták bojkottot hirdettek a zsidó üzletek ellen. Külön apparátust állítottak be a bojkott keresztülvételére és felhívást tettek közzé, amelyben felszólítják a keresztény lakosságot, hogy torolják meg a zsidók által, Németország ellen indított kampányt. A bécsi ügyesség és rend őrség elkobozta azokat a nemzeti szociálista lapokat, amelyek a zsidóellenes bojkottfelhívásokat közölték.

Jeruzsálem, április 4. A palesztinai cionista exekutívé és a Vaad Leumi táviratot intéztek Hitlerhez, amelyben közlik vele, hogy ha a német hatóságok felhagynak a zsidók ellen irányuló akciókkal, úgy a németellenes bojkottmozgalom is meg fog szünni. A távirat másolatát

átnyújtották a jeruzsálemi német konzulnak, aki a Vaad Leumi delegációjával folytatott tárgyalásai után a maga részéről is táviratot menesztett Berlinbe, amelyben közli, hogy a palesztinai bojkott eddig csak egyéni akciókra szorítkozott és ez is meg fog szünni, mihelyst a palesztinai zsidókat nem fogja egy németországi zsidóellenes akció németellenes magatartásra kényszeríteni.

Berlin, április 4. A déli lapok beavatott helyről közlik azt a biztos értesüléseket, hogy a bojkottmozgalom szerda

délelőtti folytatására nem kerül sor, mert irányadó körökben olyan értesüléseket szereztek külföldről, hogy a külföldi nemzeti szociálista ellenes sajtóhadjárat sokat veszített élességéből és az áruellenes bojkott is alábbhagyott. Ezért feleslegesnek tartják a bojkottmozgalom folytatását. Minden esetre azonban olyan utasítások mentek a központból a helyi szervezetekhez, hogy tartsák fenn a kézenlétet addig a mértékig, hogy szükség esetén újabb utasításra a bojkott bár mikor ismét életbeléptethető legyen.

Beverték az egyik nagyvárad zsidó templom ablakait

A nagyvárad hitleristák az egyik hőstettet a másik után követik el

Oradea-Nagyvárad, április 4. (Az Új Kelet tud.) A vasárnapi események után újabb szenzációja van Nagyvárad zsidóságának. Ismeretes, hogy a zsidóság nagyszabásúnak ígérkezett tiltakozó gyűlését, amelyet a németországi események reakciójaként hívtak össze a zsidóság vezetői, antiszemita csoport zavarta meg és a bekövetkezett összetűzés után a rendőrség két zsidó fiatalembert vett őrizetbe. Az a 10-15 éretlen suhanc, aki a Kereskedelmi csarnok folyosóján „működni” akart, ugylátszik nem elégedett meg azzal, hogy ép bírel uszta meg a dolgot és a nagyvárad rendőrség csodálatos körültekintése következtében a bántalmazott zsidókat tartóztatták le. A hősök újabb terroraktsura ragadtatták magukat egy semmilyen nem különbözzenek németországi elvbarátai szellemi és erkölcsi

nívójától. Az elmúlt éjjel ugyanis a Teleki ucai zsinagóga udvarának lakói hangos esőrómpölésre ébredtek és mire a zsinagóga épületéhez értek, látták, hogy ismeretlen tettesek a templom ablakait betörték. A templom belsejében megtalálták azokat a kődarabokat, amelyekkel a vasárnapiakhoz hasonló éretlen suhancok „dolgoztak” és így akarták az imaházat megszentelteleníteni. Az uccán azonban már nem járt senki, a templomgyalázó hősök igyekeztek mihamarabb láthatatlanokká válni és így egy letartóztatás sem történt. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Itt említjük meg, hogy a vasárnapi események kapcsán őrizetbe vett Vas Izidort és Lévyt a rendőrség rövid kihallgatás után szabadonbocsátotta.

Allandóan kártyázott, megtagadta családját és adósságot-adósságra halmozott a kémkedéssel vádolt Renoiu kapitány

Súlyosan terhelő vallomások hangzottak el Renoiu ellen a temesvári hadbíróóság előtt. Ma várnak ítéletet a szenzációs kémkedési perben

Timisoara-Temesvár, április 4. (Az Új Kelet tudósítójától.) Renoiu kapitány kémkedési ügyében a temesvári hadbíróóság folytatta a tanukihallgatásokat. Ki hallgatták Rusescu diákok, aki a következő vallomást teszi:

— A kapitánynak alkalmazottja voltam és segédkeztem neki a bánsági Almanach összeállításában, Renoiu kapitány az ezredparancsnok aláírásával vasúti jegyet hamisított és egyenruhát adott nekem,

hogy a Bánság bejárjam adatok szerzésére. Az ajánlatot azonban nem fogadtam el.

Renoiu kapitány közbe szól:

— Az Almanachnál mellőztem a katonai adatokat.

Renoiu ismerte a titkos irattárt — Az lehet, hogy ezeket az adatokat mellőzte, — szolt rá erőlesen az ügyész, de felsorolta benne a Bánság iparát és mezőgazdaságát, aminek az ellenség hasznát veheti.

Georgescu és Haica őrnagyok közül előbbi elmondja, hogy többször a kapitányra bízta a titkos iratok szekrényének a kulcsát.

Haica őrnagy vallomása szerint egyszer látta a vádlottat, amint titkos iratokat tanulmányozott.

— Kérdésemre — mondotta az őrnagy — az válaszolta, hogy mint információs tisztnak ismernie kell az aktákat.

Horváth Lajos káplárt, majd Boitan alezredest hallgatják ki. Az alezredest a kapitány kérésére igazolja, hogy Renoiu egyszer jelentést tett egy kémgyanus tisztről és kommunista szervezkedésről. Az utóbbi ügyben azonban a nyomozás eredménytelen volt. Licaretz ezredest vallomásában elmondta, hogy a kapitányban bajtársi szempontból nem talált kifogásolni valót, de

hallotta, hogy kártyázik, mire magához kérte és megfedte.

Itt nem játszott többet, de mondták neki, hogy Renoiu Szobolyára jár ki kártyázni. Stancovici vezérkari kapitányt hallgatták ki ezután, aki elmondja, hogy Renoiu többször nagy terveiről beszélt neki és kérte, mutassa be magasabbrangú vezérkari tiszteknél, hogy terveit elmondhassa. Ő azt ajánlotta, hogy keressen közvetlen érintkezést a vezérkari tábornokkal és így próbálja terveit megvalósítani.

Gyermekei egészségét biztosítja,

ha lehetővé teszi a könnyed szaladgálást, s megtakarítja a sok javítási költséget is, ha

PALMA OKMA

tartótalpat tétet cipőkre!
Nem ázik át, nem csuszlik, könnyű és elpusztíthatatlan!

„Megakartam menteni a hazámat” Balsianu alezredest, királyi ügyész erre felmutat a vádlottnak egy iratot: — Ez az a tervezet, — mondja a vádlott — amellyel a fővárosba utaztam és hazám hasznára akartam lenni. Ezzel ellenségeinket ártalmatlanná tehettem volna.

ha a vezérkarnál hitelt adtak volna szavainknak.

Ezután tiszteket, altiszteket és közlegényeket hallgatnak ki. A kapitány az egyik őrmesterrel bizonyítja, hogy hosszú időn keresztül alig kapott szoldot, mert hitelezői lefoglalták. Balsianu királyi ügyész szerint Renobiának azért nem volt pénze, mert elkártyázta mindenét és szoldjából kellett hitelezőit kiegyenlíteni.

— De kémkedésért — mondja az ügyész — vallomása szerint is kapott 360 ezer lej, Renoiu ezt a pénzt nem költötte magára.

Danila ezredest az utolsó tanu, aki felvilágosításokat ad, hogy miként kerültek katonai akták Renoiu kezébe, akit különben jó katonának ismer.

Ezután Simboteanu ezredest-hadbíró befejeztnek nyilatkozza a tanukihallgatásokat és Balsianu ezredestnek adja át a szót, aki kétórás vádbeszédében olvassa a kapitányra büneit. Renoiu az ügyész szerint könnyelmű kártyász volt és eladta magát az ellenségnek.

Magánadósságai félmillió lejre rugtak, mellyel temesvári bankoknak, kereskedőknek és magánosoknak tartozott.

Megtagadta feleségét és egyetlen gyermekét is és még a börtönben sem fogadta őket, ugyanakkor különböző személyekkel volt viszonya.

Kémkedési manipulációiba belevonta Stürmernét is, akinek fenyegetőzött, hogy ha nem szerez neki külföldi összeköttetést és elárulja, öngyilkosságot fog elkövetni. A hadbíróóság minden valószínűség szerint szerdán már ítéletet hoz a kémkedési perben.

Az erdélyi szászok hitlerizmusa a kamara előtt

Bucuresti-Bukarest, április 4. A kamara kedd délelőtti ülésén Chimbasanu lupista kérdezi a kormányt, van-e tudomása arról, hogy egyes erdélyi megyékben egy ideje magyar-szász hitlerista mozgalom ütötte fel a fejét és ezt a mozgalmat türik a hatóságok.

Hegedüs Nándor felhívja a pénzügyminiszter figyelmét arra a tényre, hogy az országos nyugdíjpénztár hónapok óta nem fizeti a kellő időben a temetkezési segélyeket.

Ma szerdán.

A Corso-mozgó ünnepélyes megnyitása Gaál Franciska első hangosfilmje

„Paprika kisasszony”

A szezon legjobb vigjátéklágere. Modern új beszélgép. Jegyek elővételben.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása. Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Taxa po-
státite in
No. 224.7

da Baro
Telefon
Havonta
évre 600.
földre: 1
félére: 6
detések
KELET
zsidóság
keink ut
rás meg

A vase
és a z

Zelea
romániai
A Vase
romániai
országi z
A roma
vállalt s
elnyomók

Ugy lá
dig isve
nyomott
mi voltu
Más la
kott kérd

A roma
nélküli s
gárait a
már fogy
szólni ab
vásárolja

Zelea
tani” a r
Amig a
zött végz
emelhet
lehet szó
zött moz
sem.

Es igaz
pen-a ha
Zelea C
áru ajár

Igaza
Csak
belőle. N

Kitűnő
Ez a
rossz üz
ponáló
zsidóság

A zsidó

fáj Hitle
Eppen
szöbőlni
zsidó sz

Értsd:
kitűnőbb
tudósoka
dó íroka

Es hel
— mind
gálatába
elhelyezn

Végre
ből, mel
gátták,
Nem a

nak, ha
konca.
Hogy
sajt és b

Hogy
ferdit, a
ból és f
nek köte

polcra.
Szemé

hogy a
alkotása
genfajua
lemi na

Az ter
nép töb
melni m
nyí zsidó

De re
is olyan
mint a

Einste
szerzett,
együttvé
alkottó

terén n
met tud
szes ná
szerezhe

A leg
Reinhar
német i
Nobel-dí

Az Ezzel
rezentár
Elsős